

Szabotica és Kladovtsevo

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 6-58

Cserkezűség 5-10, 8-52

NAPILÓ

Kiadóhivatal és helyettes

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárRegjelenti
minden nap, hétfőn és
Anny utáni napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. ÁPRILIS 25.

105. SZÁM

CSÜTÖRTÖK

Egy szavazás tanulságai

Szubotica város közgyűlése elvetette a tanácsnak azt a javaslatát, hogy a város tegyen felterjesztést a belügyminiszterhez a rendőrség államosítása iránt. Magának az állásfoglalásnak nincs nagy gyakorlati jelentősége, hiszen a rendőrség államosítása nem olyan probléma, amelynek megoldását a város kívánsága döntően befolyásolhatja. Ha a kormány akarja a rendőrség államosítását, módjában áll keresztülvinni, viszont ha ellene van, akkor nem valószínű, hogy a város eltérő nézete elhatározó sulyal esne a latba. Amde a szavazást megelőző vitában az ellentétes felfogások összecsapásából érdekes érvek szikráztak ki, amelyek a város közvéleményét a kérdés lényegétől függetlenül is foglalkoztatják.

A képviselőtestületi tagok egy része, a tanács álláspontjára helyezkedve, a városi rendőrség államosítását kívánta azon a címen, hogy ez évi ötmillió dinár megtakarítást jelentene. A város súlyos pénzügyi helyzetében egy ilyen megtakarítás valóságos áldás volna, ami pedig a városnak a rendőrségre gyakorolt ingerenciáját illeti, az eddig sem volt olyan nagymértékű, hogy ezért érdemes volna lemondani az államosítással járó anyagi megkönnyebbülésről. Az egyik szónok, hivatkozva az új rezsim intencióira, kikelt a lokálpatriotizmus ellen, amely szerinte az egységes jugoszláv szellem kialakulásának akadály. Az elmúlt tíz évben — mondotta — épen az volt a baj, hogy mindenki elsősorban a maga városának vagy községének volt a polgára és csak azután a hazáé. Egy másik szónok az ötmillió megtakarítás ellenzésének főmotívumát a sör-ság-komaság kultuszában jelölte meg, amivel az ellentábor viharos tiltakozását korbácsolta fel.

A rendőrség városi jellegéhez ragaszkodó városatyák ezzel szemben azt vitatták, hogy az államosítás ténye még nem volna egyértelmű az óhajtott megtakarítással és rámutattak az iskolák példájára, amelyeket az állam átvett ugyan, de fenntartásuk terheinek nagy részét továbbra is a város polgársága viseli. Kiemelték annak a fontosságát, hogy a város rendőrszemélyzete ismerje a helyi viszonyokat és ebből a szempontból a tanács javaslatát tarthatatlannak minősítették.

Osztóics Szelimir polgármester válaszolt az elhangzott észrevételekre és kijelentette, hogy a város rendőrsége ma a huszezer adófizetőnek fejenként kétszázötven dinárba kerül, míg ha a rendőrséget államosítanák, ez a teher fejenként egy-két dinárra olvadna le. A javaslat elfogadása nem hozná meg mindjárt a rendőrség államosítását, azonban kísérlet volna évi ötmillió dinár megtakarítására. Hangsúlyozta, hogy a javaslat sorsát kizárólag a képviselőtestületi tagok lelkiismeretére bízta és ennek demonstrálásul nem engedte szavazni a tisztviselőket, akiknek szavazatai nélkül azután a tanács javaslata kisebbségben maradt.

Tekintet nélkül arra, hogy a szavazás eredményének van-e vagy nincs praktikus hordereje, maga a vita és a polgármester magatartása följötte jellemző a várospolitikai vezetésben megnyilvánuló új mentalitásra. Annak a hosszú küzdelemnek folyamán, amely végül is a községi autonómiát eredményezte, sok meggyőző argumentum hangzott el a városok és községek öngazgatási joga mellett és amikor a Vajdaságban életbeléptek a helyi önkormányzatok, mindenki a régi kinevezési rendszertől lekötött egyszemélyes erők dusan gyümölcsöző reneszánszát várta. Az autonómiához fűzött remények nem válhattak valóra, mert minden város és község belső életére nyomasztóan nehezedett rá az egész országot fojtogató pártpolitika és az önkormányzati szervek működését megbénította. A január hatodikai változás természetszerűen nemcsak a központi kormányzást, hanem a helyi adminisztrációt is új alapokra helyezte, de épen Szubotica város legutóbbi közgyűlésének lefolyása ékesenszóló bizonyíték arra nézve, hogy a depolitizált kinevezési rendszer mennyivel belátozóbb és méltányosabb, mint a politika szolgálatában álló autonómia. A szubotici polgármester a vá-

lasztott közgyűlések mintájára a tisztviselők szavazatával biztosíthatta volna a tanács javaslatának többségét, de nem élt ezzel a lehetőséggel és a felvetett kérdésben csak a független képviselőtestületi tagok vélemény- és akaratnyil-

vánítását ismerte el illetékesnek. Akár államosítják a rendőrséget, akár nem, a polgármesterek ez az impozáns gesztusa a rezsim karakterisztikus tünete és a város jövőjén eszűgő polgárság előtt biztató perspektívát nyit.

Az államvédelmi törvény alapján eljárást indítanak Pavelics és Percec ellen A vádlottak távollétében is megtartják a tárgyalást

Beogradból jelentik: Dr. Ucovic Ivó, az államvédelmi bíróság ügyésze a bíróság vizsgálóbírájának javaslatot tett, hogy dr. Pavelics Ante és Percec Gusztáv ellen indítsa meg a vizsgálóeljárás az államvédelmi törvény I. szakaszának 1—5. bekezdése, valamint a szerb büntetőtörvény 57. szakaszának a)–d) pontjai alapján hozására és büntetésé miatt.

Ha az eljárást megindítják, akkor az államvédelmi törvény értelmében a tárgyalást meg fogják tartani, tekintet nélkül arra, hogy a vádlottak az országban tar-

tózkodnak-e vagy nem.

Mint Szófiából jelentik: Nestics Ljuba szófiái jugoszláv követnek a bolgár külügyminiszternél tett lépésével kapcsolatban diplomáciai körök megállapították, hogy

a bolgár kormány kétszínű játékot folytat.

Burov külügyminiszter Nestics követ előtt mentegőztözt és azt állította, hogy ő lojálisan folytatja a viszonyok rendezésének politikáját a szomszéd államokkal és személyesen nem vett részt semmiféle akcióban.

A katasztrófális vagonhiány megszüntetését követeli az állandó tarifa-bizottság

A buza és a liszt kikötői tarifájának leszállítását javasolják

Beogradból jelentik: Az állandó tarifabizottság három nap óta ülést tart Beogradban és az ülésen a különböző tarifális reformokkal, továbbá a katasztrófális vagon- és mozdonyhiány kérdésével foglalkoztak. A bizottság kiküldöttjei felkeresték Korosec Antum közlekedésügyi minisztert és megkérték, hogy a miniszterium tegye meg a szükséges intézkedéseket, mert ha már

most, amikor nincsen szezon, érezhető a vagonhiány, akkor ez a kivételi szezon idején egyenesen katasztrófális következményekkel fog járni.

A bizottság javasolta a buza- és a liszt kikötői tarifájának csökkentését, valamint a reexpedició bevezetését. Ugyancsak javasolták a cement szállítására szolgáló ládák deszkái tarifájának csökkentését is.

A jóvátételi szakértőkonferencia közös memorandumban akarja kifejteni a különböző álláspontokat

A francia sajtó szerint a keddi értekezlet a konferencia csendes elhantolását jelenti — A párisi lapok élesen támadják Németországot és megállapítják, hogy újból érvénybe lép a Dawes-egyezmény

Párisból jelentik: A jóvátételi szakértő konferenciának a jelentős megbeszélésére kiküldött tagjai elsősorban csoportjaik jelentését dolgozzák ki és ezeket hasonlítják össze, hogy

megállapítsák, vajon egyáltalán meg lehet-e egyezni akórosak a jelentés megfogalmazásában is.

Az eredeti terv az volt, hogy a három készülő memorandumot és pedig Owen Young amerikai elnök, a hitellemez delegáció és végül dr. Schacht nemet delegátus memorandumát még szerdán közzéteszik és lezárják hozzá, később azonban úgy határoztak, hogy közös memorandumot próbálnak készíteni, amely tárgyilagosan ismerteti az eseményeket és álláspontokat

és esetleg utalást tartalmaz a jövőben ebben a kérdésben követendő eljárásra.

A francia sajtó azon a véleményen van, hogy a szakértőbizottság keddi ülése a konferencia csendes elhantolását jelenti.

A lapok sajnálják ugyan, hogy a meg egyezés minden reménye meghusult, de azzal vigasztalódnak, hogy

most újra érvénybe lép a Dawes-egyezmény, amelynek értelmében Franciaország sokkal nagyobb jóvátételt kap Németországtól, mint kapott volna a szövetséges szakértők által felajánlott új tervezet értelmében.

Az Echo de Paris megállapítja, hogy most már kétségtelen, hogy a németek nem akarnak fizetni, a további

tárgyalásokat tehát félbe kellett volna szakítani. Az Ami des Peuples is azt írja, hogy

Németország egyáltalán nem akar fizetni, amire Franciaország csak azt válaszolhatja, hogy akkor újra életbe lép a Dawes-tervezet és a Rajnavidékben is minden a réziben marad.

A Victoire «Köszönjük szépen, Schacht ur» című cikkében azt írja, hogy a francia hazafiak most már legalább tudják, hogy áll a vásár és mindenki láthatja, milyen a németek mentalitása.

Alig egy-két lap van csak, amely rámutat arra, hogy

a keddi határozat még lehetővé teszi, hogy újabb kísérletet tegyenek a meg egyezésre.

A Matin szerint ha Schachtnak valóban érdekeiben áll a tárgyalások sikere és ha valóban előzékenységet akar tanúsítani, akkor a többi szakértőnek támogatnia kell ebben a munkában. Mind valószínűbbé válik — írja a Matin — hogy

ezt csak akkor tehetik meg a szakértők, ha keresik azokat az eszközöket, amelyek révén Németország gazdasági segélyforrásait növelhetnék.

Az Ouvre véleménye szerint még megvan a remény arra, hogy sikerül közeledést találni a németek és a szövetségesek felfogása között. A Populaire szerdai számában Leon Blum, a francia szocialista párt vezére a következőket írja:

— Még akkor is, ha az értekezlet anélkül végződik

ne, hogy munkáját eredményesen befejezte volna, nincs senkinek oka a kétségbeesésre, mert ekkor a kezdeményezés a szakértőkről a kormányokra, elsősorban Amerika kormányára hárul.

Remélhető, hogy az Egyesült Államok tudni

fojgák kötelességüket,

amelyet gazdasági szuverenitásuk és európai szükségleteik rájuk rónak, abban az esetben ha a közvetlen megegyezés lehetetlenné válna Németország és a szövetségesek között.

A nemzetközi Munkaügyi Hivatal szociális osztályának főnöke megtekintette a beográdi munkásvédelmi intézményeket Jugoszlávia ratifikálja a nemzetközi munkásvédelmi kon- venciókat

Beogradból jelentik: Szerdán Beogradba érkezett Tissier, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal szociális osztályának főnöke. Tissier és Reismann Görögországból jöttek Beogradba és Athénben a görög kormány meghívására egy hónapot töltöttek, hogy előkészítsék a munkásvédelmi és a szociális törvényhozás reformját Görögországban.

Az SHS kormány, amikor értesült a Népszövetség két szakértőjének görögországi látogatásáról meghívta őket, hogy jöjjenek Jugoszláviába is és tekintsék meg az itteni munkásvédelmi és egészségügyi intézményeket. Dr. Reismann, a meghívásnak nem tehetett eleget, mert hétfőn összeül a Népszövetség egészségügyi osztálya és az ülésen Reismann dr.-nak részt kell vennie. Ezért dr. Reismann Beogradból rövid néhány órai tartózkodás után tovább utazott Genf felé. Tissier azonban Beogradban maradt és megtekintette a környéki munkásvédelmi hivatalokat és annak egészségügyi intézményeit.

Ezután Tissier meglátogatta Drinkovics Máté szo-

ciálpolitikai minisztert, akinek átadta Thomas Albertnek a Népszövetségi Munkaügyi Hivatal vezetőjének felhívását. Egyben kérdést intézett a szociálpolitikai miniszterhez, hogy hajlandó-e a kormány ratifikálni azokat a konvenciókat, amelyeket a legutóbbi nemzetközi munkásvédelmi kongresszuson hoztak és amelyekhez a Jugoszláv delegátus is hozzájárult. Drinkovics szociálpolitikai miniszter azt válaszolta, hogy a legkövetkező időn belül be fog terjeszteni ratifikálásra hét vagy nyolc munkásvédelmi konvenciót.

Tissier kijelentette, hogy a látottak és a halottak alapján megcáfolhatja azokat a külföldi sajtóban elterjedt híreket, mintha az SHS kormány reakciós volna és nem törődne a munkásság érdekeivel és hogy nem akarna eleget tenni a nemzetközi munkásvédelmi megállapodásoknak.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal szociális osztályának főnöke Beogradból Zagrebbe utazik és az ottani munkásvédelmi intézményeket fogja behatóan tanulmányozni.

Halált kért az ügyész Risztovics gyilkosa fejére

Május 1-én hirdeti ki az ítéletet a bíróság

Zagreből jelentik: A Sunics-per harmadik tárgyalási napján, szerdán befejezték a bizonyítási eljárást és megtartották a perbeszédet. Szerdán az övintézkedések ugyanazok voltak, mint előző nap és csak annyiban változott meg a tárgyalóterem képe, hogy a közönség részére fenntartott hely zsúfolásig töltve volt. Az első padsorokban több volt politikust lehetett látni akik ügyelmesen jegyezgettek. Ott voltak dr. Mausek Vlatko, dr. Kosutics Ágoston, aki gvorsirási jegyzeteket készített az ügyész és a védők beszédeiről. Ott volt a tárgyaláson Radics István özvegye is mély gyászban két leányával, továbbá Risztovicsné és Sunics öreg szülei.

A tárgyalást délelőtt kilenc órakor nyitotta meg Bacsac Iván elnök és felolvasta az orvosi látleletet, amely szerint Risztovicsot több golyó érte és minden seb halálos volt. Több távollevő tanu vallomását olvasta fel a bíróság. Felolvasták Csulinovics Mátys és Vlah Brankó ifjúsági szervezetek tagjainak tanuvallomásait, majd Tyrdoreka Dusan időközben Braziliába költözött beográdi újságíró tanuvallomását olvasta fel ezután a bíróság. Tyrdoreka a rendőrségen tett vallomásában előadta, hogy a kritikus napon véletlenül találkozott az uccán a meggyilkolt Risztovicsal. Szemére vetette neki, hogy Zagrebba mert jönni, ahol ellene fordult a közhangulat, mire Risztovics így válaszolt neki:

— En nem félek.

Tyrdoreka figyelmeztette, hogy tűnjön el az uccáról, nyilvános helyen ne mutatkozzék és a tanu maga is kerülte Risztovicsot, de este összejáratott vele a Koloiban. A tanu ekkor megkérdezte Risztovicsot, hogy tulajdonképpen mi célja van zagrebi látogatásának, mire Risztovics azt felelte, hogy pénzt jött felvenni. Arról, hogy Szusakra akart tovább utazni, nem tett említést a tanu előtt.

A gyilkos apja

Mielőtt a tárgyalást befejezték volna, dr. Budák Mile védő intézett néhány kérdést a vádlotthoz:

— Az ön családjában elkövetek-e a magáéhoz hasonló bűncselekményt?

— Igen. Az apám megölt egy jóbarátját a vendéglőben.

— Mikor?

— Régen volt ez már. Én egész kis gyerek voltam. Talán nyolc éves. 1913-ban történt és én csak arra emlékszem, hogy apámat a csendőrök a vendéglőből elhurcolták. Anyám mondta, hogy az, akit apám megölt, legjobb barátja volt.

— Részeg volt az apja?

— Nem tudom.

— Hol töltötte ki a büntetését?

— Osziyeken. Azt hiszem két-háromévi börtönt kapott.

Az elnök ezzel befejeztetnek nyilvánította a bizonyítási eljárást és felhívta az államügyészt, hogy mon-

dja el a vádbeszédét.

A vádbeszéd

Ruzsics Márkó dr. államügyész nagy figyelem közepette tartotta meg vádbeszédét, amely több mint egy óra hosszat tartott.

— Mindig, ha olyan bűncselekményekről van szó — kezdte beszédét az ügyész — amely a nyilvánosságot érdekli és különösen, ha az ügynek politikai háttere van, mint a jelen esetben, a nyilvánosság két táborra oszlik. Az egyik a vádlott mellé áll, a másik ellene foglalt állást. Az egyik hősnak tekint, jutalmat követel részére, a másik szigorú büntetést kér. Mind a két vélemény téves alapon nyugszik, mert nem objektív. Nekünk itt a bírői padok mögött ideggyűrűknek kell lennünk és lelkiismeretesen kell itélkeznünk.

— Ez egy fanatikus fiatalember itt a vádlottak padján. Ez az érem egyik oldala. A másik oldalon egy Beogradban ismert újságíró sirhantja van. Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy ki a bűnös. A bűnös itt van előttünk. Tetténérték. Vallomást tett. Az a kérdés, vajon tettét szabad akaratból követte-e el, vagy közönséges eszköz magasabb erők kezében. A vádlott azzal védekezik, hogy tettét öntudatlan állapotban követte el. Ez nem áll. Aki ilyen tettet követ el, ha ismét eszméltre tér, megbánja bűnét és nem tesz úgy, mint ő, aki a tett elkövetése után öt-hat perccel teljesen összefüggően nyugodtan elmesélte a történetet, mondván: — Megöltem egy szerbet a horvát jogért — és ezzel még büszkélkedett is. Sunics bűnösnek érezte magát, mert a tett elkövetése után nyomban megszökött. Határozottan állítom, hogy tettét tudatosan követte el, már amilyen öntudatos egy gyilkos lehet. Az a tény, hogy apja is gyilkolt, nem befolyásolhatja ezt az ügyet. A vádlott szándékosan követte el a gyilkosságot — folytatta tovább az államügyész, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy fel volt fegyverezve, ami nála — saját vallomása szerint — ritka dolog volt.

— Véleményem szerint előre megfontolt szándékkal elkövetett orgyilkosságról van szó, amit a vádlott öntudatos akaratból követett el, mert szándékosan vette el áldozata életét. Orgyilkos, mert lesből, közelről lölt ki egy egész sor golyózt áldozatára akkor, amikor az nem védekezhetett. A büntetésről nem kell sokat tárgyalni. Tudjuk, hogy ilyen esetben mit szab ki a törvény. Halálos ítéletet követelnek a vádlottra. Ez az egyetlen eset, ahol a törvény megtartotta az elavult olasz dogmát: Szemet szemért, fogat fogért. A halálos ítéletről lehetnek szociális, erkölcsi, vallási aggályok, de ez nem jöhet tekintetbe, mert itt a törvény, amely leintartás nélkül elbírja a halálbüntetést. Ami az előre megfontolt szándék kritériumát illeti, elég az, ha valaki meggondolja azt, hogy álto-

zatát most meg fogja ölni és nem szükséges az, hogy valaki hosszabb ideig tartó megfontolás tárgyává tegye a gyilkosság tervét. Ez csak súlyosbítaná az esetet.

— Azt mondják, hogy vannak bírák, akik nagy ellenfelei a halálos ítéletnek. A bírónak lehet magánvéleménye, de ha ideül a zöldposztos asztal mögé, akkor nem szabad elfelejtenie, hogy ő az az ítélbíró, aki esküt tett a törvényre, ha pedig látja, hogy olyan ügyben kell ítéleznie, amely nem zárja ki a halálos ítéletet, legjobb, ha be sem lép a tanácsba. Egy bíró, aki így gondolkodik, eltulajdonítja azt a jogot, ami abban az országban csak a királyt illeti, hogy egy embernek, akit a törvény megfoszt életétől, visszaadja életét. Elvárom, hogy a bíróság olyan ítéletet fog hozni, amely nem engem fog kielégíteni, vagy a védőket, vagy más csoportokat, hanem saját lelkiismeretüket, meggyőződésüket, a törvényt és az igazságot.

— A vádat fenntartom: halálos ítéletet követelnek.

Drljevics Szekula dr. védőbeszéde

A vádbeszéd elhangzása után a bíróság rövid szünetet rendel el és a szünet alatt a terem megtelt érdeklődőkkel.

A szünet után Drljevics Szekula dr. volt nemzetgyűlési képviselő nagy érdeklődés és figyelem közepette kezdte meg két óra hosszáig tartó szóbeli fordulatokban jogi érvekben és lírai szépségekben bővelkedő védőbeszédét.

— A bűncselekményt indokából künölvula lehet csak megérteni mondotta. Csak az érez jóindulatot a maga alkotta ítélet meghozatalánál, aki ismerte annak az időnek hangulatát és körülményeit, amelyben a bűntény lejátszódott. Horvátország akkor egyetlen egy nagy fül volt, amely félve lapult annak a villának az ajtajára, amelyben halálos küzdelmet vívta a legnagyobb és legnemesebb szív, Radics István szíve. A felígátott kedélyek hullámai magukkal ragadták az embereket és ekkor jött Zagrebba Risztovics Vlada, aki még a gyászos emlékeztető parlamenti események után is azt írta a lapjában, hogy meg kell ölni Radics Istvánt a horvátok hályványozott vezérért.

A védő beszédének ezt a részét a tárgyaláson jelenlevő özvegy Radics Istvánné és két leánya sirva hallgatták végig.

A továbbiakban dr. Drljevics azt fejtette, hogy Sunics önvédelemből követte el tettét. A Btk. második paragrafusa kimondja, hogy az is önvédelemből öl, aki bizonyos körülmények között egy második személy védelmében követi el tettét. Most megvannak mindazok az időbeli, lélekbéli és térbeli körülmények, amelyek kimerítik ennek a paragrafusnak előírásait. Sunics ölt, hogy megvédje Radicsot. Az volt ugyanis a szubjektív észése, hogy vezére veszélyben forog és meg kell védeni őt.

— Előző éjjel — fejtette a védő — Radics világa környéken lövések hangzottak el és másnap megjelent Zagrebban Risztovics. A két dolog között Sunics összefüggést látott és a kritikus estén hirtelen feltámadt benne a gondolat, hogy el kell tenni láb alól azt az embert, akit cikkeinek hangja miatt gyűlölt. Összetalálkoztak az uccán és Sunics megfontolás nélkül lelőtte Risztovicsot. Ma sem sikerült még tisztázni, hogy mit keresett Zagrebban Risztovics. Érthető, hogy ilyen körülmények között Sunics ez a hevesvérű és fanatikus fiatalember pillanatnyi felháborodásában a revolverhez nyúlt.

A védő ezután részletes jogi fejtegetésbe kezdett annak bizonyítására, hogy Sunics nem előre megfontoltan követte el tettét. Felmentő ítéletet kért.

Utána Sunics másik védője, dr. Budák Mile mondotta el a védőbeszédét. Ő is azon az állásponton volt, hogy Sunics szubjektív értelemben véve önvédelemből követte el tettét. Kérte a bíróságot, hogy abban az esetben, ha nem fogadná el az önvédelmi momentumokat, végső esetben vegyék tekintetbe, hogy az előre megfontoltságot sem a tanuvallomások, sem pedig a körülmények nem igazolták. Szerinte a vádlott nem volt beszámítható állapotban és tettét olyan lelkiállapotban követte el, amely vagy kizárja a büntethetőséget, vagy pedig enyhíti az ítéletet. Enyhe büntetést kér.

Ezután dr. Pernár Iván emelkedett szólásra. Összegezte az előtte szóló két védő fejtegetését és ő is felmentést kért.

A védőbeszéd elhangzása után az elnök megkérdezte Sunicsot, van-e valami mondanivalója. A vádlott felállt és zavaros történelmi fejtegetésbe kezdett, beszélt Radics első szerepléséről, a harcokról, de az elnök közbevetéssel és felszólította Sunicsot, hogy hagyja abba azt a fejtegetést, mert azok a dolgok, amelyeket felsorol, mindenki előtt ismeretesek és nem tartoznak a tárgyhoz. Sunics ekkor sértődötten így szólt:

— Hát ha nem beszélhetek, akkor nincs mit mondanom.

Az elnök ezután kihirdette, hogy a bizonyítási eljárás befejezést nyert és a bíróság május 1-én, szerdán délelőtt hirdeti ki az ítéletet.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

ÖNNEK MÉG NINCS RÁDIÓJA!?

Pedig a legjobb márkájú háromlámplás készülék ára **minden hozzávalóval**, tehát lámpákkal, akkumulátorral, anóddal, antennával, hangszórával, **szóval kompletten üzemben átadva, csak**

1840.— dinár

és ez a jutányos összeg is részletekben fizethető. — A készülékért egy éves garanciát vállalunk. **Kérjen bemutatót!**

KONRATH D. D. SUBOTICA

Aleksandrova ulica 7. Telefon 8-05.

Pašičeva ulica 1. Telefon 6-23

Dühöngő vihar miatt irányt változtatott a Graf Zeppelin

A léghajónak nem kedvez az időjárás második Földközi-tengeri útján

Párisból jelentik: A Graf Zeppelinek nem kedvez az időjárás. Kedden este elrepült Le Creusot, Moulins, Limoges és Bordeaux fölött. Kilenc óra tájban szállott el Bordeaux fölött nagy magasságon, hogy kedvezőbb széláramlatokat keressen. *Bordeaux* lakossága kicsődült az uccára és hámmulta a fényesen kivilágított Zeppelint, amely délnyugati irányban tűnt el. Friedrichshafeni jelentés szerint a Graf Zeppelin fedélzetéről jelentik, hogy Eckener kapitány megváltoztatta a tervbevetett útirányt és ahelyett, hogy a Rhone-völgyében haladva, igyekezett volna a Földközi-tenger felé, a Földközi-tenger fölött dühöngő viharok miatt az Atlanti-óceán felé vette útját.

Bordeauxból a spanyol határ felé repült tovább, áthaladt a Biscayai-öböl fölött és éjjel 11 órakor megjelent Bilbao városa fölött, ahonnan Lisszabon felé vett irányt. A léghajó Gibraltárt is érinti és onnan kezdi meg a Földközi-tenger átrepülését. A Friedrichshafeni léghajóépítő társaság a Graf Zeppelin fedélzetéről a következő táviratot kapta: *»Portot elhagytuk. Az időjárás füstös.«* A Graf Zeppelinről Berlinbe érkező újabb jelentés szerint a léghajó szerda délelőtt fél tizenegykor megjelent Lisszabon fölött. A Graf Zeppelin több kört írt le a város fölött és az uccákon és tereken összegyűlt óriási tömeg lelkes éljenzéssel és kendőlobogtatással fogadta a léghajót.

Sztalin leszámol

a jobboldali kommunista ellenzékkel is

Összeült a szovjetunió pártértekezlete, amelyen Bucharint és társait ki akarják zárni a kommunista pártból

Moszkvából jelentik: Nagy érdeklődés mellett kedden nyílt meg a Kremlben a szovjetuniók pártértekezlete, amelyen a párt 300 szavazásra jogosult és 600 csupán tanácskozási joggal felruházott képviselője vett részt. Az értekezlet egyik pontja az a szakvélemény, amely a következő öt év ipari munkáinak megvalósításáról szól. A legfontosabb kérdése azonban az értekezletnek a kommunista párt ugynevezett megtisztítása. Ez a mozgalom a párt jobboldali ellenzéke ellen irányul.

Az értekezlet során a *Sztalin-féle* centrum, amely többséggel rendelkezik, össze fogja mérni erejét az ellenzékkel és úgy látszik, hogy a Sztalin-csoport ugyanazt a taktikát folytatja most a jobboldali ellenzékkel szemben, amelynek vezére *Bucharin* és *Tomszkij*, mint annakidején a *Trocskij*-csoporttal szemben, vagyis először ki akarja zárítani a jobboldali ellenzék vezetőit: Bucharint, Tomszkijt és társait a kommunista pártból, majd száműzetésbe akarja őket küldeni. Biztosra veszik, hogy ismét Sztalin győz.

Tizennégy óráig óriási jéghegyek között küzdött az életért egy angol óceánjáró

Hatalmas jégtömegek usznak északról dél felé — Egy veszélyeztetett angol hajón négyszáz utas lába elfagyott

Londonból jelentik: Hosszú s vizontagságos út után kedden érkezett meg Angliába a White Star Line *»Celtic«* nevű nagy személyszállító gőzöse, amely Európa és Amerika között bonyolít le utasforgalmat. A hajó utközben az újfundlandi partok közelében óriási uszó jéghegyek közé került, amelyek minden oldalról körülvették. A hatalmas gőzös valóságban eltűnt a jéghegyek gyűrűjében és hosszú órákon át az a veszedelem fenyegette, hogy összemorzsolódik. A kapitány először kénytelen volt hajója járását meglassítani, végül, mint hogy nem tudott a jéghegyek szoritásából másképp menekülni, megállította a gépeket. Az utasok borzadva mesélik az aggodalmas órák részleteit. A hullámvérés néha olyan közel hozta az óriási jéghegyeket a hajóhoz, hogy szabadszémmele is látni lehetett a *»fokarajokat«*, amelyek valósággal hemzsegtek a hatalmas jégtömbökön. Két jéghegy időnként ágyulóvésszerű dübörgéssel fűtközött össze és darabokra tört. Felhőkarcólónagyságu jégtornyok váltak le róluk ilyenkor és zuhantak a hajó közvetlen közelében a tengerbe. A legnagyobb jégm-

ző, amely a *Celticet* közvetlenül fenyegette, az utasok előadása szerint olyan nagy volt, mint a Hyde Park egész területére és hatvan-hetven méter magas jégtornyok álltak ki belőle. Tizennégy óra hosszat tartott az elképzelhetetlen feszültség a mozdulatlan hajó fedélzetén, míg végre a kapitány és a legénység óriási erőfeszítéssel *megmentette a hajót*, amelyet kivezetett a veszélyes zónából. A jéghegyek különböző óriási tömegekben usznak északról dél felé és súlyosan veszélyeztetik a közlekedést. A nemzetközi jégőrség drótnélküli táviróval értesítette összes órhajóit arról, hogy a jéghegyek vándorlása elkezdte a veszélyes zóna messze dél felé tolodott el. Newyorki jelentés szerint a *Pennland* angol gőzössön, amely Southamptonból érkezett Halifaxba, utközben *négyszáz utasnak elfagyott a lába*. Az Új Föld közelében hatalmas uszó jéghegyek veszélyeztetik a hajót, egyik-másik több mint kétszáz lábnyira emelkedet a víz színe fölé. Az utasok *kénytelenek voltak az északát a csillagzó hírcsészen a fedélzeten átvirrasztani*, hogy veszély esetén menekülhessenek.

Hol lesz a szuboticai piac?

Az új Strossmayerova-uccai villamosvasutat két oldalára visszahelyezik a régi bódékat

A szuboticai piaci árusokat, mint ismeretes, két héttel ezelőtt kitelepítették a Strossmayerova-uccából, mert ott megkezdtek a villamos vasutvonal építését. A villamos vasutvonal a Strossmayerova-ucca közepén halad végig és kitérül az eddigi piacteret. A belvárosi villamos vasutvonal kiépítésével kapcsolatban, eredetileg a villamosvonal mentén jobbról és balról a város kétszáz betonból készült fedett árusító helyet akart építtetni, amelyek sokkal megfelelőbbek volnának városépítési, egészségügyi és közbiztonsági szempontból. Az árusító helyek ablakai a házak felé nyíltak volna és a közönség részére egy és fél méter szélességű tér maradt volna. Így elejét vették volna minden esetleges villamos szerencsétlenségnek. Ez a terv egyszerre megoldotta volna a vásárasarnok problémáját, de mint értesülünk, a városi tanács a tervet elvetette.

A *Bácsme gyei Napló* munkatársa illetékes helyen érdeklődött a piac rendezése felől és a következő felvilágosítást kapta:

— A tervezett árusítóhelyek építését a város bizonytalan időre elhalasztotta, mert nem talált költségvetési fedezetet erre a célra. Kétségtelen, hogy erre nagy szükség volna, de a jelenlegi anyagi viszonyok között ilyen nagy beruházást nem lehet keresztülvinni. Hogy a villamos szerencsétlenségeknek elejét vegyüik, a városi tanács a villanyteleppel együtt elhatározta, hogy az új villamos vasutvonal mentén, a Strossmayerova ucca elejétől a Krupezsevics-uccáig vaskerítést fog építeni. Csak a kocsijátárokna való helyet hagyják szabadon és a közönség is csak itt mehet át az egyik oldalról a másikra. A korlátok mellé visszaállítják a mérsárosok régi fabódéit.

Az érdekelt iparosok — mint értesülünk — még nem mondtak le a piac kiépítéséről. Többen hajlandók volnának felépíteni a beton árusító bódékat, ha a város a helyet tíz évre ingyen rendelkezésükre bocsátaná. Másrészt arról is szó van, hogy egy bank építené fel a piacot, ha a várostól adómentességet és tíz éves használati jogot kapna. A kioskok ugyanis három-négy év alatt kifizetődnek és hat évig jövedelmeznek a vállalkozónak.

Arról is szó van, hogy a piacot véglegesen elhelyezkék a Strossmayerova-uccából és más helyeken fogják elhelyezni. Ez azonban nem valószínű, mert az árusok ragaszkodnak a Strossmayerova-uccához és az áthelyezés az ottani kereskedők érdekeit is sérti.

Költözködnek a muzslai telepések

At kell adni földjüket az optánsoknak

Beeskerekéről jelentik: A Bánáthban számos ugynevezett telepes község van, amelyekben mindenütt a legszegényebb magyar nép lakik. Ilyen például Torda, Mihajlovo, Lukmorelo és Gornjomuzslai, amelyek lakosságát sok évtized előtt telepítették ide. A telepéseknek annakidején kincstári földeket adtak olesó bérért.

Gornjomuzslai község lakossága is emberemlékezet óta bírja hérbén a kincstári földeket. A szerződésük a kincstárral úgy szól, hogy a kincstár három hónapra bármikor felmondhatja a bérletet. A múlt évben a kormány erre a szerződési pontra hivatkozva hetven gornjomuzslai magyar családnak szabályszerűen fel is mondta a bérletet és a földeket hetven Magyarországból ideoltalt szerbnek adta át.

Ez a felmondás igen fájdalmasan érintette az érdekelteket, de bele kellett törődniük a dologba, mert a felmondásnak meg volt a törvényes alapja. Előkészültek tehát, hogy kimennek az ősi bérletből, amely minden családnál tizenkilenc hold földből állott, amelyből tizenkét hold szántóföld volt és hét hold legelő. Azonkívül minden ilyen tizenkilenc holdon állt egy tanya, szintén a kincstár tulajdona, amelyet szintén el kellett hagyniuk.

A múlt év őszeig azonban hetven közül csak tizenkét optáns család vette át a muzslaiaktól a nekik kiadott földeket, míg ötvennyolc magyar család hiába várta az utódját. Ősz volt, szántani és vetni kellett volna, de nem mertek, mert nem tudták, hogy meddig maradhatnak még. Végre elmentek különféle hivatalokba, ahol megnyugtatták őket, hogy csak vesznek bátran, a föld talán végleg, de legalább a következő őszig az övék marad.

A telepések örömmel mentek haza és hozzáfogtak a föld műveléséhez. Most aztán, hogy a munkát és magot beletették a földbe, megjelennek az optánsok, hogy földjeiket átvegyék. A muzslaiak kétségbeesve szaladtak a hatóságokhoz, de hiába, Dr. *Várady* Imre volt országgyűlési képviselő most kérényvt adott be a nevükben az illetékes hatóságokhoz, amelyben kéri, hogy hagyják meg földjüket a bérleteket, hogy az elvetett magot bejarkaríthassák.

A beogradi új villanyközponttal akarják elektrifikálni a Vajdaságot

Külföldi pénzesoport ajánlata Beograd városnak

Beogradból jelentik: A beogradi villanytelep, amely még a háboru előtt épült fel, képtelen a lakosság és a fogyasztók igényeit és szükségleteit teljes mértékben kielégíteni. Ez a helyzet már régebb óta fennáll és ennek főképp az az oka, hogy a villanytelep felkiesény a megnagyobbodott fővárosnak. Figyelembe kell venni, hogy a villanytelep harminc évvel ezelőtt készült, amikor Beogradnak mindössze negyvenezer lakosa volt. A villanytelepet azóta már több ízben kibővítették, de így sem tudja kielégíteni a szükségletet és így a beogradi városi tanács új megoldást keres.

Beogradnak most a néhány nappal ezelőtt lefolyt népszámlálás eredménye szerint több mint kétszáz-tízezer lakosa van. A háboru után nagy ipartelepek, gyárak épültek fel, amelyeknek áramfogyasztása meghaladja a békebeli áramfogyasztás harmadoszorosát. Nemrégben a főváros tanácsa nyilvános árleltést írt ki a villanykérdés megoldására. A pályázat határideje néhány nappal ezelőtt járt le és azon tizenkét nagy nemzetközi villanycég vett részt. Nagy angol, francia, belga és amerikai pénzesoportoktól érkezett ajánlat egy nagy modern villanygyár kiépítésére. A főváros tanácsa szakbizottságot alakított a kérdés áttanulmányozására. A bizottság élén Szavesics Milos mérnök, beogradi polgármester áll. A bizottság már megkezdte működését és tanulmányozás alá vette az összes átlátásokat. Egy külföldi tőkecsoport ajánlata nemcsak Beograd városát, hanem az egész Vajdaságot is érdekli.

Ez a pénzesoport hailandó az egész ország elektrifikálását vállalja és ennek első etapja volna az *északi részének villamosítása*. Egyelőre csak világítási és üzemi áramról van szó, de idővel végrehajtának a

vasutvonalak elektrifikálását is.

Az ajánlat szerint a nagy villamos központ Beograd mellett épülne fel és az ország egész északi részének szolgáltatója és áramot. A központ kapacitása évi *százmillió kilovattos volna*.

Ez a grandiózus terv rendkívül nagy jelentőségű és bizonyára felkelti az érdekelteket vidékek figyelmét, mert a villanyközpont új életet öntene a Vajdaságba és Szerémségbe és nagy fellendülést hozna a közgazdasági életbe. Figyelembe kell venni ugyanis, hogy az ipari áram az új villanyközpontból 3-4 dinárba kerülne kilovattontként, holott például Szubotícán a villanyáram ára kilovattontként 6 dinár 80 para. A nagy villanyközpont felépítése tehát *nagy érdeke volna nemcsak Beogradnak, hanem Szubotícának és az egész Vajdaságnak is*, mert az egész országrész olcsó villanyhoz jutna és így lehetővé tennék azt is, hogy a jövőben a Vajdaságban is létesüljenek új gyár- és ipartelepek.

A mai vajdasági villanyáram túl magasak és akadályozzák az ipar fejlődését. Szavesics Milos Beograd város polgármestere nagy figyelemmel van a Vajdaság villanyproblémáit iránt és meg van minden remény arra, hogy az eredeti tervet nem fogják megváltoztatni és az ország elektrifikálásának első etapja valóban az ország északi része lesz.

A beogradi szakbizottság munkája gyorsan folyik, amire nagy szükség is van, mert Beograd a jövő telen már nem nélkülözheti a nagyobb kapacitású villanygyárat. Ha a külföldi pénzesoport ajánlatát Beograd város tanácsa rövidesen elfogadja és a kormány a szükséges támogatást garantálja, akkor az ügy realizálása már a nyáron megindul.

nyolc órákor ismét megjelent és iszogatót a köztársasággal.

— A köztársasággal?
— Igen, ismerőseivel, két decijével hozatta a bort.
— Ittas volt a vádlott, amikor magához jött?
— Már volt benne valamennyi ital és a «sitara» zenéje, amely a kocsmában játszott, csak jobb kedvre ingerelte.

— Mennyit ivott magánál a vádlott?
— Hozott vagy tízszert kétdecit.
— Hát Csernok mikor jött be?
— Szalma utána jött. Köszönt jóestét, Szalma fejből-lintással fogadta és Csernok bement a táncterembe. Szalma az ivóban állt annál az asztalnál, amelynél a feleségem a belöljegyeket adta. Két rendőr volt a helyiségben és a mulatság tizenkét óráig a legszebb rendben folyt. Tizenkét óra után Szalma felállt, bement a táncterembe, alig hogy bement, Csernok kijött az ivóba. Szalma utána jött, egy szó se volt, Csernok megállt az ajtóban közel a rendőrhöz, odament hozzá Szalma és egyetlen szó nélkül belevágta a bicskát a bal fölébe és felvágta az egész arcát.

Az elnök: Nem volt semmiféle szóváltás? Jól emlékszik?

A tanu: Nem volt, mert megellenéztem volna. Mikor belevágta a kést, én megfogtam Csernokot, aki nagyon vértett, hogy el ne essen, a rendőr pedig elkapta Szalma karját, hogy a bicska kiesett a kezéből. Megkérdeztem Szalmától, hogy miért tette ezt. «Nem tudom» — felelte Szalma — és hozzátette, hogy csavarjam ki a nyakát. A vér olyan vastagon jött Csernokból, mint egy enibéri kar. Fél perc múlva meghalt.

— Maga csak egy szurást látott?
— Igen, az ivóban csak egyszer szurta meg.
— Részeg volt a vádlott? Olyan részeg, hogy nem tudta, mit csinál?

— Részeg volt, de tudta, hogy mit csinál.
A tanu megeskették a vallomásra.
Scheffer Károlyné, a kocsmáros felesége volt a következő tanu, aki elmondotta, hogy amikor Csernok bejött a helyiségbe, a mellette ülő Szalma megkérdezte, hogy ez az a Csernok József. Az elnök kérdésére a tanu kijelentette, hogy a belépők közül senki másról nem kérdezősködött a vádlott, csak az áldozatról.

— Mondott még valamit a vádlott Csernokról?
— Igen, azt mondotta, hogy beszéltek neki, hogy milyen verekedő legény ez a Csernok és hogy egyszer Palicson az Abbázia vendéglő előtt egy legény hívta hírközni, de Csernok nem ment vele, hanem fél kézzel odavágta a fához.

A következő tanu Németh Géza fiatal supljaki legény elmondotta, hogy egy lépés távolságról látta az egész eseményt. A tanu szerint a vádlott odalépett Csernokhoz és azt mondotta:

— Te vagy az a Csernok József.
Ezzel egyidejűleg meglökte és belevágta a bicskát a bal vállába. A sebesült Csernok beugrott az ivóba, a vádlott utána ugrott és másodszer is belevágta a bicskát a bal arcába.

Az elnök: Látta maga, hogy Csernok felpofozta a vádlottat?

A tanu: Nem láttam, de ha bántotta volna, láttam volna, mert egészen közel álltam és figyeltem.
Az elnök elrendelte a tanu és a vádlott szembesítését.

A tanu az elnök felhívására a szemébe mondta a vádlottnak mindazt, amit látott és tanuvallomásában elmondott.

A vádlott lehajította a fejét és hallgatott.
Az elnök: Mit szól maga ehhez? Így történt?
A vádlott: Nem tudom, bíró uram!

A bíróság még kihallgatta Németh Máriát, Sebők Istvánt, valamint a végzetes bálon szolgálatban volt két rendőrt, Dvics Pétert és Lalic Bélát, majd dr. Jeremias Risztó és dr. Rukovina József orvosok terjesztették elő az orvosi látelést a megölt Vénics József sérüléseiről. Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért.

Az ítélet

Matics Alekszandar államügyész ezután megtartotta a vádbeszédét, amelyben teljes egészében fenntartotta a vádat és szigorú büntetést kért. Dr. Kovács Károly védő azt fejtegette, hogy csak halált okozó súlyos testi sértésről lehet szó. A bíróság ezután meghozta az ítéletet, amellyel *bűnösnek mondotta ki a vádlottat szándékos emberölés bűntettében és tízévi fegyházra ítélte*.

Az indokolásban a bíróság kifejtette, hogy a bíróság nem látta fennforogni az előre megfontolt orvosi látelét bizonyítottá, hogy a vádlott virtuskodásból, szándékosan ölte meg Vénicsét, mert mind a két szurás feltétlen halálos volt.

Az ügyész és az ítélt felebveztek.

40 lánc

prima szántóföld (szép nagy szállással)
közel a sztara-moravica vasutállomás-
hoz (esetleg kisebb parcellákban is)

szabadkézből eladó

Bővebb felvilágosítást ad: dr. Horvát
Móric ügyvéd Szubotica, (Wilsonova ul.)

Tízévi fegyházra ítélték a suplyáki gyilkost

Minden ok nélkül, virtusból megölt egy legényt a kocsmában

A szuboticei törvényszéken szordán tárgyalta Pavlovics István törvényszéki elnök büntető tanácsa az *előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés bűntettével vádolt Szalma János supljaki napszámos bűntudását*, aki a vád szerint 1929 február másodikán éjjel tizenkét órákor bicskával megölte Vénics József tizen-nyolc éves supljaki legényt.

A tárgyaláson a közzvadásat dr. Matics Alekszander államügyész képviselte a védelmet dr. Kovács Károly ügyvéd látta el.

A főtárgyalás megnyitása után a vádlott elmondta, hogy harminc éves és két év óta özvegy. 1924-ben büntetve volt egy havi fegyházra könnyű testi sértésért.

Az elnök: Megértette a vádat és bűnösnek érzi-e magát?

A vádlott: Bűnösnek érzem magam, de nem tiszta ésszel követtem el.

— Mi zavarta meg az eszt?
— Részeg voltam a sok itatól.
— Ha nem tiszta ésszel tette, miért érz bünyösnek magát?

— Nem érzem magam bűnösnek azért, mert nem akartam embert ölni. Csernokkal sohasem voltam haragban.

— Ki az a Csernok?
— Vénicsét egy hívták inkább, hogy Csernok.
— Ismerte maga ezt a Csernokot?
— Látásból. Nem beszéltem vele soha.
— Volt-e magának valami összeütközése egy Lőrinc nevű emberrel?

— Lőrinc Vendelnél voltunk egyszer disznótorban a múlt év végén. Lőrinc Vendel leánya Erzszi egyszer beszaladt a szobába és elkiáltotta, hogy a fivérct Pistit megverték. Kimentünk többben az udvarra és Csernok ott állott három cigányval az udvarban. Odamentem, hogy mit veszekednek. Azt mondta, hogy menjek vissza.

Az elnök: Ismerős volt maga Lőrinc Erzsivel?

A vádlott: Igen, éltem vele egy hónapig vadházaságban. El akartam venni feleségül, de nem lehetett, mert törvényes ura volt, akivel nem élt együtt.

Az elnök: Ki verte meg a Lőrinc fiút?
A vádlott: Nem tudom.

Gyilkosság a bálteremben

Az elnök: Mit csinált maga február másodikán egész nap?

A vádlott: Otthon voltam egész nap és regényt olvastam.

— Milyen regényt?
— Nem tudom.
— Milyen nap volt február másodikán?
— Gyertyaszentelő napja, szombat.
— Szokott maga bort inni?
— Hétköznap soha, csak vasárnap és ünnepepepen.

— És ha herug, akkor milyen a természete?

— Nem bántok én senkit.

— De hiszen el volt már ütve könnyű testi sértésért egy hónapig fegyházra.

— Hát kérem, tekintetes bíróság, az elő szokott fordulni.

— Mondja tovább, mit csinált február másodikán délután?

— Bementem Scheffer Károly supljaki kocsmájába. Később elmentem otthon haza, megvacsoráztam és ezután bementem Dujza Illéshez, ahol ugyan nincs kocsmája, de a határság össze szokott jönni kártyázni. Mikor odamentem nem voltak még ott, elfogyasztottam egy liter bort és miután a határság nem jelent meg, egy órai időzés után elmentem megint a Scheffer kocsmájába, ahol bál volt. Leültem és Lőrinc Józseffel ittam, hogy mennyit, nem tudom, de harminc dinárom volt és az elfogyott.

— Volt magánál bicska?
— Igen, mikor otthon vacsoráztam, magamhoz vettem a bicskát, hogy egy szúrásért faragjak.

— És mi történt a Scheffer-kocsmájában?

— Tekintetes bíróság, arra nem emlékszem. Nem tudok semmit arról, hogy mi történt. Arra emlékszem csak, hogy amikor megvacoráztam, elébem tettek a meghalt ember holttestét, amelyből még folyt a vér és én néztem.

Az elnök: Maga védekezhet ahogy akar, de figyelmeztetem, hogy a vizsgálóbíró és a rendőrség előtt más-keppen vallott.

A vádlott, aki a vallomását egyébként is esendes szenttelen hangon tette meg, még esendesebben felelt:

— Nagy zavarodásban voltam, hogy felakasztonak.

— Most nem íél?
— Dehogynem: félek.

Az elnök ezután a vádlott elé tárta a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, amelyben részletesen elmondotta a gyilkosságot, úgy adva elő azt, hogy a bálteremben odalépett Csernokhoz, meglökte, mire ez őt felpofozta és erre a vádlott belevágta a bicskáját.

A vádlott esendes hangon ismételtette:

— Nem tudom mi történt, nem emlékszem semmire. Nem tudom, hogy bántottam őt, amikor ő engem nem bántott.

Az elnök: Megbánta a tettet?
A vádlott: Már régen...

A vádlott kihallgatása ezzel végetért. A bíróság ártért a tanuk kihallgatására.

Súlyosan terhelő tanuvallomások

A bíróság első tanuként Scheffer István supljaki vendéglőst hallgatta ki, aki elmondotta, hogy vendéglőjében minden vasárnap bál van, kivéve a böjtöt.

— Mikor jött a vádlott a kocsmába?
— Délután is ott volt, de nem sokáig időzött. Este

Meghiusult a második osztrák kancellárjelölt missziója is

A nagynémet párt és a gazdaszövetség hiúsította meg Mittelberger kancellárságát

Bécsből jelentik: Még politikai körökben is teljesen ismeretlen dr. Mittelberger bregenzi tanár, a tartományi kormány pénzügyi szaktanácsadója, akit a keresztényszocialista pártvezetőség most dr. Ender helyett kancellárnak jelölt. Mittelberger tanár szerda reggel Bécsbe érkezett.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt, hogy Innsbruckban beszélt az új kancellárjelölthöz Steidie dr., a Heimwehr-szervezetek vezére és együtt tette meg vele az utat Bécsig. A pályaudvaron a keresztényszocialista párt elnöksége nevében Fink dr. várta Mittelbergert, akivel egyenesen Seipel kancellárhoz ment. Több mint egyórás tanácskozás után Mittelberger a parlamentbe ment, ahol már várta a keresztényszocialista és a nagynémet párt vezetősége, akikkel több mint két órán át tanácskozott, de ennek a tárgyalásnak semmi konkrét eredménye nem volt.

A helyzetet beavatott helyen most a következőképp ítélik meg: Bizonyos, hogy Ender dr. nem akar kancellár lenni és az is tény, hogy Mittelbergert lepte meg a legjobban, hogy őt szemelték ki a kancellárságra, amely tisztségre ő sem vágyódik túlságosan. Most esetleg arról lehet szó, hogy

átmeneti kormány élén Mittelberger lesz a kancellár, de azután átengedi a helyét ismét Seipelnak.

Az a kombináció, hogy Rintelen lesz esetleg az új kancellár, minden alapját elvesztette, miután Rintelen megsejtődött azon, hogy a keresztényszocialista párt Ender akarta a kormány élére állítani és csak másodsorban gondolt rá, így ha most a párt hozzá is fordulna, Rintelen már nem vállalná a kancellárságot.

Az újabb bécsi jelentések szerint Mittelberger kancellárjelöltisége igen rövid életű volt.

A gazdaszövetség parlamenti frakciója délutáni értekezletén úgy határozott, hogy nem vesz részt olyan kormányban, amelyet Mittelberger alakít meg és ezt

a határozatot azzal indokolja, hogy Mittelberger voralserbergi tartományi tanácsos járatlan az országos politikában. Hasonló határozatot hozott a nagynémet

Ender dr., akinek kancellársága meg-
hiusult

párt is. Mittelberger azonban levonta a konzekvenciákat és szerdán este már el is utazott Bécsből.

A keresztényszocialista párt most új kancellárjelöltet keres

és a zűrzavar ezzel teljessé lett.

Elhalasztották a besikai bünper tárgyalását

A bíróság elrendelte báró Lückendorf Kázimér, volt divízióparancsnok kihallgatását

Oszijekről jelentik: Az oszjéki törvényszéken napok óta tart a besikai bünper főtárgyalása, amelynek eredetileg tizenöt vádlottja volt, de a tárgyaláson csak heten jelentek meg, míg a többiek részben meghaltak, részben ágyban fekvő betegek. A besikai bünper, amely már csaknem két év óta húzódik, a mitrovicai törvényszéken indult meg több besikai lakos feljelentésére. Az előzmények még a világháború első évére nyúlnak vissza. 1914-ben történt, hogy amikor az osztrák-magyar csapatok bevonultak Beskára, ott több száz nemzetiségű embert kémkedés vádjára miatt halálra ítélték és kivégeztek. A halálraítéltek között volt Markovics Vladimir, Dumjanovics Szvetozár, dr. Varisla Milán, Kojics Szvetozár, Rác Vlado és Jovanovics Danilo, akiket a petrovradini hadbírósg ítélete alapján 1914 szeptemberben kivégeztek.

Az impériumváltozás után tették meg a kivégzettek hozzátartozói a feljelentést Tangl István, Perner Jakab, Kniesel Fülöp, Pécsi Jakab, Perlat Ferenc, Grünberger Róza, Keller Erzsébet, Nonnenmacher Péter, Nonnenmacher Jakab, Graber Dániel, Beck Jakab, Gutwein Dávid, Ervinger György, Ervinger Mária és Grünberg Franciska besikai lakosok ellen, akiknek a feljelentés szerint részük volt a halálraítéltek elítélésében. A pert a mitrovicai törvényszéken 1927-ben letárgyalták és a bíróság Grünberger Rózát, Nonnenmacher Pétert, Nonnenmachert Jakabot nyolc-nyolc évi, Ervinger Györgyöt és Ervinger Máriát pedig három-három évi fegyházra ítélte. Felelősséget követeltében a felelősséget megsemmisítette az ítéletet és a per újra tárgyalására az oszjéki bíróságot delegálta.

Az oszjéki tárgyaláson már csak heten jelentek meg, mert Tangl István, Gerber Dániel és Beck Jakab időközben meghaltak, Kniesel Fülöpöt nemrégiben meggyilkolták, Perlat Ferenc, Grünberger Róza, Ervinger Róza és Grünberg Franciska pedig betegek. A bünper Ignác Dragutin törvényszéki elnök tanácsa tárgyalja, a vádlottakat dr. Werner Hugó oszjéki ügyvéd védi.

A tárgyaláson a vádlottak tagadták a terükre rótt bünceleményt és egyre azt hangoztatták, hogy a kivégzésekben teljesen ártatlanok. A védő a vádlottak kihallgatása után indítványozta, hogy hallgassák ki tanuként Lückendorf Kázimér bárót, aki abban az időben divízióparancsnok volt. Az ügyész ellenezte a volt divízióparancsnok kihallgatását, de a bíróság elrendelte, hogy megkeresi az osztrák hatóságokat, hogy a Linzben élő bárót hallgassák ki és az erről

szóló jegyzőkönyvet küldjék meg az oszjéki törvényszéknek.

A bíróság a kihallgatási jegyzőkönyv megérkezéskéig elhalasztotta a tárgyalást.

Öt év helyett két és fél — két év helyett öt

Főtárgyalások a felelősségi bíróságon

Noviszadról jelentik: A noviszadi felelősségi bíróság szerdán tárgyalta Spitzer Hermann szombori kereskedő bünügyét. Spitzer az ügyészi vádirat szerint 1923. november havában özvegy Buradzics Sándornál adásvételi szerződést kötött, amelyet szétszakított és másnap Buradzicsnének egy másik szerződést adott át, amelynek tartalma nem egyezett meg az előző szerződéssel, úgyhogy ebből Buradzicsnének, aki azt hitte, hogy az előző napi szerződést kapta meg, 11.000 dinár kára volt.

Az ügyészség azzal is vádolta Spitzer Hermann, hogy Szügyi Sándor szombori lakosnak ötven vagon fát adott el, de a szállítmány 58.892 kiló fával kevesebbet tartalmazott, mint amennyi a szállítóleveleken fel volt tüntetve. Végül azzal volt vádolva, hogy engedélyt adott Petrovics Nikola szombori lakosnak, hogy a vádlott fatelepén öt vagon fát elhelyezzen, a fát azonban Spitzer Hermann később eladta és a vételárát magának tartotta meg.

A szombori törvényszék ez évi január 25-ikén Spitzer Hermann kereskedőt kétféle büntetésre és egyrendbeli közokirathamisítás és egyrendbeli sikkasztás miatt öt évi fegyházra, ötven dinár pénzbüntetésre és polgári jogainak öt évre való elvesztésére ítélte.

Dr. Gyurgyev Boskó felelősségi bírósági elnök büntető tanácsa szerdán tárgyalta másodfokon a bünügyet. Az iratok és tanuallomások felolvasása után Spitzer Hermann védője, dr. Szekulics Milán a bizonyítás kiegészítését kérte. A bíróság nem adta helyét a védő előterjesztésének, mert a vádlott a szombori törvényszéken nem úgy védekezett, mint a felelősségi bíróságnál.

A védő nagyhatású beszéde után a bíróság megsemmisítette az elsőfokú ítéletet, felmentette a vádlottat a közokirathamisítás vétségé alól és a büntetését két és fél évi fegyházra, kétezer dinár pénzbüntetésre és polgári jogainak öt évre való elvesztésére ítélte.

Dr. Szekulics Milán védő semmisségi panaszt jelentett be.

*

Ugyancsak szerdán tárgyalta a felelősségi bíróság Csaliics Milán malidunai gazdálkodó ügyét. A noviszadi törvényszék múlt évi november 22-én két évi

*Van jó rádió és van legjobb,
Van olcsótól legolcsóbbig,
Legeslegjobb és mégis legolcsóbb
A három lámpás Eumig.*

*Ez megcáfolja a közmondást,
Hogy: olcsó husnak leve hig.
Konráthnál megkaphatod olcsón
És mégis jó az Eumig.*

fegyházra ítélte Csaliics Milánt, mert 1924. szeptember 25-ikén Sztarapalánkán, ahol csendőr volt, Marcikics Vlada csendőrtársra kíséretében, — akit a noviszadi törvényszék elkülönített tárgyaláson ebben az ügyben öt évi börtönrre ítélte — behatolt Saracs Jovan palánkai éjjeli mulatójába, ott Saracs Jovant összekötötték, a vele vadházasságban élő Ratkov Emiliát pedig puskatussal bántalmazták és kényszerítették, hogy a szekrényből előadja az ott őrzött pénzt. Azonfelül tíz üveg sört és egyéb értékű tárgyakat vittelek.

A noviszadi felelősségi bíróságon dr. Gyurgyev Boskó felelősségi bírósági elnök büntető tanácsa a szerdai tárgyaláson megsemmisítette az ítéletet és Csaliics Mihályt volt csendőrt öt évi fegyházra ítélte. Az ítélet védője semmisségi panaszt jelentett be.

Danji Ferenc huszonhárom éves horgosi mészárossegéd 1927. március 13-án éjjel egy kocsmát verekedés alkalmával halálos szurást ejtett Berta Mihály szentai lakoson, aki néhány órával később behalt sérüléseibe.

Danji Ferencnek másnap kellett volna a katonasághoz bevonulnia és az előző éjszakát barátaival mulatozással töltötte. Társaságukban volt egy leány is, aki miatt Danji és Berta között verekedés támadt. Amikor Berta barátaival hazafelé ment, Danji több társával megtámadta Berta-t és leszurta.

A szubotívai törvényszék ez évi január 21-ikén két évi fegyházra ítélte Danjit, akinek a büntetését a noviszadi felelősségi bíróság szerdán egy évi fegyházra szállította le.

TŐZSDE

Zürich, április 24. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.31, London 25.2125, Newyork 519.45, Brüsszel 72.15, Milánó 27.2075, Madrid 73.40, Amszterdam 208.70, Berlin 123.16, Bécs 72.96, Szófia 3.75, Prága 15.38, Varsó 58.25, Budapest 90.525, Bukarest 3.08.

Noviszadi terménnytőzsde, április 24. Buza bácskai és bácskai tiszavidék 79—80 kilós 240—245, bánáti paritás Vrsac 79—80 kilós 237,50—240, szerémi 79—80 kilós 244—246, zab bácskai 240—245, bánáti 237,50—240, tengeri bácskai és szerémi 257,50—260, bácskai V. és szerémi V. 260—265, bácskai VI. és szerémi VI. 267,50—270, bánáti 255—257,50, Liszt: Ög és Ög bácskai 340—350, kettes számu 320—330, ötös számu 300—310, hatos számu 285—292,50, hetes számu 275—282,50, nyolcas számu 207,50—212,50, korpá bácskai és szerémi jutazsákokban 180—182,50, bánáti jutazsákokban 177,50—182,50, Irányzat: gyenge. Forgalom: 42 vagon buza, 16 és fél vagon liszt, 24 és fél vagon tengeri, 1 vagon zab, 50 vagon tengeri. Összesen: 134 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, április 24. Határidőzlet: Buza októberre 26.16—26.34, zárlat 26.27—26.28, májusra 24.56—24.70, zárlat 24.57—24.58. Rozs októberre 23.19—23.43, zárlat 23.19—23.20, májusra 21.84—21.98, zárlat 21.84—21.85. Tengeri májusra 26.45—26.70, zárlat 26.61—26.62, júliusra 27.06—27.26, zárlat 27.21—27.22. Készárúpiac: Buza 24.85—26.05, takarmányrapra 26.25—27, köles 27.50—28,50, tengeri 27.25—29,40, korpá 18,50—18,75, rozs 22—22,10, sörárpa 27—29, zab 25,50—26,56.

Winnipeg terménnytőzsde, április 24. Középfolyamok: Buza május (120) 121 háromnegyed, július (122) egynegyed, 123 ötnyelcad, október (122) 123 ötnyelcad.

Livernooli terménnytőzsde, április 24. (Zárlat.) Buza május (8 sh 4 és fél d) 8 sh 5 és fél d, július 8 sh 9 egynegyed d) 8 sh 10 egynyelcad d, október 9 sh 1 ötnyelcad d) 9 sh 2 ötnyelcad d.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jügoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 364 (—13), Apatin 453 (—12), Almás 423 (—12), Vukovár 370 (+2), Palánka 358 (—4), Noviszad 383 (—0), Zemun 450 (—0), Pancsevo 442 (—2), Szmederevo 505 (—0), Orsava 424 (+2), Dráva: Maribor 60 (+8), Oszjéjek 188 (—20), Száva: Zagreb —34 (—8), Sisak 293 (—42), Jasenovac 572 (—32), Bród 537 (—19), Samac 466 (—17), Mitrovica 542 (—13), Sabac 385 (—1), Boograd 410 (—0), Tisza: Szentá 405 (—10), Becsej 350 (—8).

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, április 29: *Anna Karenjina*.
Dráma Tolsztoj regénye után.

Kedd, április 30: *Protekcio*, Nušić Branislav komédiája.
(Az Oszjiek—noviszadi nemzeti színház vendégjátéka.)

VÁROSI SZÍNHÁZ hangversenytermében szombaton,
április 27-ikén *Hauser Endre* hegedűművész hangversenye.

LIFKA. Csütörtöktől vasárnapig *Cirkuszhercegnő*, Kálmán Imre operettje. My dearling, Kis lány trikóban, slágerszámokat éneklő és táncolja *Plukovic Manc* és *Köhlmi Pál*.

— A bolgár kormány egy-két napon belül választ Nescis követnek a Pavelics-ügyben tett intézkedésekről. Beogradból jelentik a késő esti órákban: Beavatott helyről származó értesülés szerint Burov bolgár külügyminiszter Nescis Ljuba szófiai jugoszláv követnek a Pavelics-ügyben szerdán délelőtt megtett lépésére azt válaszolta, hogy az ügyet a kormány elé terjeszti és egy-két napon belül fog választ adni.

— A legfőbb törvényhozó tanács ülése. Beogradból jelentik: A legfőbb törvényhozó tanács szerdán ülést tartott, amelyen tárgyalta az állami utakról szóló törvényjavaslatot, amelyet a tanács által kiküldött háromtagú szekció már letárgyalta. A szekció még nem végzett a nem állami utakról szóló törvény tárgyalásával. A legfőbb törvényhozó tanács legközelebbi ülése április 26-ikán lesz, amelyen a nem állami utakról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

— A beogradi tartományi főispán Szentán. Szentánról jelentik: Szerdán délelőtt Szentára érkezett dr. Baltics Vilko beogradi tartományi főispán, aki hosszasan tárgyalta Gyurgyevics Szlobodán polgármesterrel. A főispán ezután a főszolgabírói hivatalba ment, majd délután elutazott.

— A beogradi tartományi komeszár Beckereken. Beckerekről jelentik: Zsvancevics Mihajlo, a beogradi tartomány komeszárja Lázics Láva tartományi főmérnök kíséretében Beckerekre érkezett, ahol felülvizsgálják a tartományi épületeket. A komeszár és a főmérnök ezalkalommal bejárják a beogradi tartomány egész területét és megvizsgálják a tartományi utakat és épületeket. A vizsgálat eredménye alapján nagyobbarányú utépítési és építkezési munkálatokat fognak lefolytatni.

— Rosszabbodott Sztepanovics vojvoda állapota. Csacsakról jelentik: Sztepanovics Sztapa vojvoda állapotában ismét rosszabbodás állott be. A beteg napok óta köhögés kínozza és gyakran elveszti eszméletét.

— Az olasz követ a külügyminiszternél. Beogradból jelentik: Galli beogradi olasz követ szerdán meglátogatta Kumanudi Koszta dr. helyettes külügyminisztert. Az olasz követ hosszabb ideig tanácskozott a külügyminiszterrel.

— Kölcsönt kap a német államkincstár. Berlinből jelentik: A birodalmi krománynak a bankokkal folytatott tárgyalásai eredménnyel jártak és a bankok a megegyezés értelmében három havi időre százhetven millió márkát nyújtanak kölcsönként az államkincstár részére. A kölcsön után a mindenkorai bankkamatot számítják.

— Kitüntetett pancsevói rendőrtisztviselők. Pancsevőről jelentik: Ófelsége Makszimovics Iljáj, a pancsevói utlevélosztály főnökét, a polgári aranyéremmel és Knezevics Milos detektív főnököt a polgári ezüstéremmel tüntette ki. Az érdemeiket Isailovics Vászó polgármester a hivatalnokai kar jelenlétében ünnepélyes beszéd kíséretében adta át a két tisztviselőnek.

— A világ minden tájékáról üdvözik az angol királyt. Londonból jelentik: A király kedden proklamált szövege óriási lelkesedést keltett az egész angol birodalomban. Az öt világrész minden tájáról küldik az üdvözlő táviratok tömegét a király címére a lelkes brit állampolgárok. Közintézmények és magánemberek küldenek táviratokat a királynak. Megköszönik neki a szöveget és szerencsét kívánnak teljes felépülése alkalmából. Az érdekesebb táviratokat a király személyesen olvasta el. György király különben már teljesen egészséges. Nem kell visszaeséstől tartani és az orvosok nem adnak ki több jelentéseket a király állapotáról. Május 16-ikán kezd meg az uralkodó egy hónapos windsori tartózkodását. Az általános választások alatt Windsorból állandó érintkezésben fog állni Londonnal. Windsorból Sandringhamban, majd augusztus első hetében Balmorába megy az uralkodó. A király udvari autón fog Windsorból átköltözni. Mary királynő előbb többször ki fog utazni Windsorból, hogy személyesen ellenőrizze a berendezési munkálatokat. Május első felében a királyné néhány napot a Buckingham-palotában tölt, hogy a walesi herceggel együtt megtartsák a május 9-re és 10-re kitűzött udvari fogadásokat.

— Eltemették Henrik porosz herceget, K'elből jelentik: Szerdán délután egy órákor temették el himelmarmark kastélyának kápolnájából a szombaton elhunyt Henrik porosz herceget, Vilmos excsászár öccsét. A temetésen négyezer ember vett részt. A kopor-

sót egészen elborították a koszorúk és virágok. Vilmos excsászár orchidea-koszorút, Hindenburg elnök pedig fehér rózsakoszorút küldött. Koszorút helyeztek a ravatalra az angol, dán és svéd király, valamint a holland királynő is. A gyászszertartás megkezdése előtt Vilmos excsászár fia váltották fel a diszörseget és az egész gyászszertartás alatt ők adták az órseget a ravatal mellett. Hindenburg elnököt a fia képviselte a temetésen, amelyen a tengerészet és hadügyminisztérium is képviseltette magát.

— A Narodna Banka igazgatótanácsa május 11-ikén tárgyal a szezonhiteléről. Beogradból jelentik: A Narodna Banka igazgatótanácsa május 11-ikére hívta össze. Az igazgatóság a szezonhitelnyújtásról fog tárgyalni és értesítéseink szerint a Narodna Banka a legmesszebbmenő mértékig hajlandó szezonhitelket nyújtani az exportőröknek, különösen pedig azoknak, akik buzát exportálnak az országból.

— A noviszadi ügyvédi kamara küldötsége az igazságügyminiszternél. Beogradból jelentik: Szrzsics Milán igazságügyminisztert szerdán délelőtt felkereste dr. Adamovics István, a noviszadi ügyvédi kamara elnöke és Moes Sándor dr. vezetője tag és megköszönték a miniszternek, hogy az új kamarai beosztás megalkotásánál meghagyta a noviszadi kamarát teljes hatáskörével. Elmondották még a kiküldöttek, hogy két érdemes vajdasági ügyvéd jubileumának megünneplésére készül a kamara. Dr. Vlahovics Iván sztaribeceji ügyvéd ötvenéves, Csirics Milán dr. noviszadi ügyvéd pedig negyvenéves ügyvédi jubileumát ünnepli. A kiküldöttek meghívták az igazságügyminisztert az ünnepségre. A miniszter szívélyesen fogadta a noviszadi kamara kiküldötteit, megköszönte a kamara figyelmét és megígérte, hogy elmegy a jubileumi ünnepségekre.

Eladó szálloda!

Bánát legnagyobb kereskedelmi városában a legforgalmasabb helyen eladó szálloda házzal és teljes berendezéssel együtt a tulajdonos betegsége miatt, minden elfogadható áron. Hozzá tartozik étterem, sörsamok és egy külön korema helyiség. Cim a kiadóhivatalban tudható meg. 3995

— Jogerős lett a vrbázi evangélikus lelkész megválasztása. Vrbászról jelentik: Április elején a vrbázi evangélikus hitközség Konráth Vilmos torzai lelkész választotta meg lelkészének. A választás ellen egyesek felekezést nyújtottak be a püblisevisevi esperességhez. Szombaton a felebbezők visszavonták felebbezésüket és így a választás jogerős.

— Rádióleadóállomást szerelnek fel a Vatikánban. Rómából jelentik: A Vatikánban óriási sugár-rendszerű rádió leadóállomást szerelnek fel, amelyen a pápa ünnepélyes alkalmakkor szöveget fog intézni az emberiséghez.

— Súlyos vasúti szerencsétlenség Oroszországban. Moszkvából jelentik: A Csitába haladó személyvonatot súlyos szerencsétlenség érte. A vonat utközben kiskiklott és öt utas meghalt, kilenc pedig súlyosan megsebesült.

— Huszmillió dollárba került a mexikói forradalom. Newyorkból jelentik: Mexikó városának statisztikai hivatala kiszámította, hogy a legutóbbi forradalom mennyi pénzbe került a nemzetnek. Rengeteg épület hamvadt el a forradalom alatt, vasútvonalak, gépek pusztultak el, rengeteg értéktárgy és használati cikk került a fosztogatók kezébe. A teljes károsszeg a statisztikai hivatal megállapítása szerint huszmillió dollár. Még egy ilyen költséges forradalmat ebben az évben nem bírna el a mexikói lüdzse.

— A kikindai »Narodni Glasznik« művészestéje. Kikindáról jelentik: Szombaton este volt a kikindai »Narodni Glasznik« első művész estéje. Az estélynek nagy erkölcsi sikere volt, ami elsősorban a lap szerkesztőjének Pecics Vojislávnak az érdeme. A gazdag programból elsősorban kiemelendő Griff Lajos écskai plébános bravuros hegedűjátéka. Nagy sikere volt Pecics Márónak, akinek kellemesen csengő szoprán hangja szépen érvényesült. Sok tapsot kapott Tomín Milos. Hatásos volt még három kis humoros jelenet, melyekben a kikindai műkedvelők arattak sikert. Az estével kapcsolatosan képzőművészeti kiállítás is volt, amelyen a kikindai művészek mutatták be alkotásaikat. Szép kollekciójával szerepelt Szemenyei Ferenc. Először lépett a nyilvánosság elé nagyobb rajz és képgyűjteménnyel Daljev Iván szobrászművész. Szép és tehetséget rejtő munkát állítottak ki Pecics Mara és az orosz liceum növendékei.

— Winterry Szubotícán. Winterry, a kikitűnő grafológus vasárnapig marad Szubotícán és Wilsonova-utca 8. szám alatt (a Dunav-biztosítóval szemben) vállal grafológiai analíziseket. Szubotícáról Winterry Dalmáciába utazik, több társulat meghívására.

Használja Ön is a legkedveltebb
Idol cipő-krém

— Elítélték két csaló cipésszegédot. Kikindáról jelentik: A kikindai törvényszék Gyurgyevics-tanácsa a napokban tárgyalta Schenk Péter és Windt Jakab molini cipésszegédek bűnperét. Az volt a vád ellenük, hogy Keml József jómódu molini cipésszegédek nevében 13000 dinár értékű árut vásároltak a kikindai Reiter és Kern cégnél. A Papydy Ferenc cégnél ugyancsak ők 12000 dinár értékű árut vásároltak Keml nevében és a vételárról váltót adtak, amely alá odahamisították Keml nevét. A család kiderült és most a kikindai törvényszék Schenk Pétert egyévi, Windt Jakabot pedig hathavi börtönrre ítélte el.

— Terjed a himlőjárvány Angliában. Londonból jelentik: A Kent grófságban fekvő Grawesend helységben vasárnap óta hat himlőmegbetegedés történt. Kettőn meghaltak himlőben.

PENSION „SEGRETL“

Marla-Wörth, a wörthi tó partján

Gyönyörű fekvés. — Szép szobák. — Elismerően jó konyha. — Olcsó árak

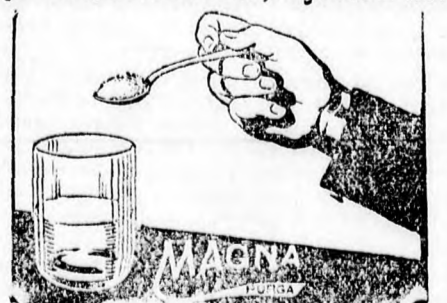
— Súlyosra fordult Hojsza Milán betegsége. Prágából jelentik: Hojsza Milán állapota a lapok szerint súlyosbodott és a betegnek állandóan magas előzása van. Pozsonyi és prágai orvosok konziliumot fogtak tartani felette.

— Május 30-ikán lesznek az új választások Angliában. Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök szerdán nagy beszédet mondott az alsóházban és bejelentette, hogy a király kéziratát május 15-ikén olvassák fel az alsóház ülésén. Ez a kézirat fogja felcsúsztatni az alsóházat és az új választásokat május 30-ikára tűzi ki.

URADALMI TEJESDÁRÁNY kg-ként 16—18 dinárért az összes Korhec-üzletekben kapható.

— Vezekeni küldték a bécsi Dominikánusok rendfőnökét. Pécsből jelentik: Nagy feltűnést keltett annak idején, hogy a bécsi Dominikánusok rendfőnöke vakmerő szélhámos áldozata lett. Egy Fucks József nevű fiatalember rábeszélte, hogy készíttessen vallásos filmeket és elvállalta a filmfelvételek elkészítését. Ezen a címen százezer shillinget csalt ki a rendfőnöktől. A filmfelvételek meg is kezdődtek, de Fucks a pénzt elmulasztta és a filmszettek a rendfőnök ellen indítottak pert. Az ügy kivizsgálására a Dominikánusok prokurátora Rómából Bécsbe utazott és a rendfőnököt vezeklésre kolostorba küldte.

Gyorsan, kellemesen, fájdalom nélkül

tiszta víz — forralt víz
a gyomrot és a beleket
a MAGNA-por

Felnőtteknek egy nagy, gyermekeknek egy kis kanállal egy pohár vízben vagy tejszénben. Gyógyeztetésükben és drogériákban csomagja 4 dinár

— Az argentinai jugoszláv kivándorlók sorsa, Beogradból jelentik: Drinkovics Máté szociálpolitikai miniszter szerdán délelőtt hosszasan tárgyalt dr. Ba-tonnal, a miniszterium kivándorlási osztályának főnökével és Grizogono dr. volt argentinai követtel. A tanácskozáson az argentinai jugoszláv kivándorlók szomorú helyzetéről volt szó és megbeszéltek azokat az intézkedéseket, amelyeket az argentinai jugoszláv kivándorlók kulturális és gazdasági helyzetének javítása érdekében kell tenni.

— Szeszállomást rendez be a tengeren Amerika. Londonból jelentik: Newyorki hírek szerint az Amerika és Európa közötti hajóforgalom számára a nauticketri világitótorony mellett szeszállomást rendeznek be, ahol a kiinduló hajók szeszitalokkal látják el magukat, a beérkező hajók pedig leadják megmaradt készleteiket, amelyeket különben a tengerbe kellene dobniok. Állítólag már elindult Halifaxból egy nagy gőzös, roskadásig megakva szeszitalokkal. A hajótársaságok nagyon érdekeltnek a terv iránt, mert attól tartanak, hogy az amerikai kongresszus meg fogja tiltani olyan hajók befutását amerikai kikötőbe, amelyeknek fedélzetén akár egy csepp szeszital is van.

A szépség az nagy hatalom, nőnek kínos, Arckrémeiből DESZANKÁNÁL jobb szer nincs

— Eetérés Belacrkván. Belacrkváról jelentik: Springer Mihály belacrkvai temetőőr feljelentést tett a rendőrségen, hogy mialatt feleségével a moziiban volt, hétezer dinár készpénzt és egy öltözet ruhát elvittek. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Eladta a lefoglalt árut. Kikindáról jelentik: A kikindai járásbírószám több hitelező kérelmére végrehajtást rendelt el Mirkov Rada kikindai kereskedő ellen. A végrehajtást Miskovics Bozsád végrehajtó fogantatosította és mikor az árverezésre összegyűltek, látta, hogy a lefoglalt áru hiányzik. Miskovics feljelentésére a bíróság sikkasztás miatt egy havi fogságra ítélte Mirkov Rádát.

RUFF-féle
Rogyorós tejsokoládé
ujdonság!

— Operaelőadás Vrbászon. Vrbászról jelentik: Denics Vladimir orosz operaénekes kezdeményezésére a vrbászi műkedvelők a közeljövőben előadják Csajkovszky világhírű operájának a »Pique dame«-nak két felvonását. A női főszerepet Korell Irénke énekli, míg a kart a vrbászi kaszinó énekkarának legjobb erőiből állítják össze. Az operaelőadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Vrbászon és a környéken.

— Helyreállt a régi telefon- és távirószolgálat az apatini postán. Apatinból jelentik: Az apatini postahivatal telefon- és táviróosztályán keddtől kezdve helyreállt a régi szolgálati idő. A postahivatal táviró- és telefonosztálya reggel 8 órától megszakitás nélkül este 9 óráig dolgozik.

F. NASSAU elismert pedagógus
szüneti otthona és internátusa
VÓSLAU, Schlumbergerstrasse 20
Német nyelvoktatás Prospektus

— Házasság. Pepper Lajos, a Phöbus Olajkereskedelmi R. T. igazgatója folyó hó 24-ikén Budapesten házasságot kötött Sándor Erzsivel, néhai Sándor Izidor, a Krishaber és Schlesinger cég volt főnökének leányával. (Minden külön értesítés helyett.)

— Legényháború Csében. Noviszadról jelentik: Csupurt István és Kérdi János eszébi legények munkából hazatérőben az uccán összetalálkoztak Huberth Pál Huberth Péter és Tisenbach Miklós eszébi legényekkel. A fiatal emberek között szóváltás, majd veszekedés kezdődött, amelynek során Csupurt és Kérdi kést rántottak és mind a három legényt megsebesítették. A sérültöket a csendőrség letartóztatta.

Fáradtság — kimerültség akadályozzák a munkát, zavarólag hatnak az étkedvre is. A reggeli vagy oszonnakávéba 2—3 kávéskanál Ovomaltine felrissziti az elernyedtt szervezetet.

Birálat . . .

»Edgar Wallace egyszerűen veszedelme a háziartásnak, az egészségnek, a zsebnek, sőt az ébédnek is! A háziartásnak árt, mert azokon a napokon, amikor egy-egy Wallace-kötet kerül a házba, a háziasszony éppen csak a leg-szükségesebb dolgokat végzi el. Árt az egészségnek, mert a Wallace-regény olvasását lehetetlen abbahagyni, úgyhogy kedvéért az éjszakát is megéjloja az ember. Végül árt a zsebnek is, mert a Wallace-regény rajongói inkább más egyébről mondanak le, de a legújabb kötetet mégis megveszik...»
H. M.-né

— A kulai kereskedők egyesületének új vezetősége. Kuláról jelentik: A kulai kereskedők és gyáriparosok egyesülete vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlést, amelyen Kirilovics Izidor elnöki megnyitása után Zseravica Vászsa egyesületi jegyző felolvasta az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentését. Glässer Lajos pénztári és Tállyai Kálmán könyvtári jelentése után az új tisztikar választása következett. Elnök lett Kirilovics Izidor, alelnökök: Mrdjanov Jesta és Flamm Ferenc, pénztárnok: Glässer Lajos, könyvtárnok: Tállyai Kálmán, jegyző: Zseravica Vászsa. A választmány tagjai: Schneser Sándor, Herceg Szteván, Acsanszki Vujin, Surszik János, Barna Mátyás, Berkovics Rezső, Knefely Géza, Schmidt Gáspár, Récei Miksa, Szentző Ignác, számvizsgáló-bizottság: May Bálint, Treuer György és Veszelinovics Petar.

— Leszállították a tomerini hitvesgyilkos büntetését. Noviszadról jelentik: Szilák István tomerini gazdálkodó a múlt év augusztusában konyhakéssel szíven-szurta a tőle különváltan élő feleségét. A kritikus napon az asszony munkából jött haza és az uccán összetalálkozott férjével, aki kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony erre nem volt hajlandó, mire Szilák kést rántott elő és az asszony szívébe szurta, aki nyomban meghalt. A noviszadi törvényszék tízenöt évi fegyházra ítélte a gyilkost. Szerdán a felebbviteli bíróság Gyur-gyev Boskó tanácsa a 92. enyhítő szakasz alkalmazásával megváltoztatta az elsőfoku bíróság ítéletét és Szilák Istvánt tíz évi fegyházra ítélte.

— Az egyetemi végzettségű pénzügyi tisztviselők pótlékot kérnek. Beogradból jelentik: Szerdán Beogradba érkezett az egyetemi végzettségű pénzügyi tisztviselők deputációja, hogy a kormánytól ugyan-azoknak a pótlékoknak kiutalását kérje az egyetemet végzett pénzügyi tisztviselők számára, mint amilyeneket a bírák és az első kategóriába tartozó közigazgatási tisztviselők kapnak. A deputációt dr. Krbezsa zagrebi tisztviselő vezette és résztvettek abban a zagrebi, szarajevói, moszárói, szofii és ljubljani pénzügyi tisztviselők kiküldöttel. A deputáció a tisztviselők ké-rését memorandumba foglalva nyújtotta át dr. Svrljuga Sztánko pénzügyminiszternek, aki megígérte, hogy a kérést a kormány elé terjeszti és egyben utasítást adott, hogy számítsák ki a kérés teljesítésének pénzügyi hatását. A deputáció ezután felkereste Szrskics Igazságügyminisztert, Korosec közlekedésügyi mi-nisztert, Goszpodnétics pénzügyminiszteri segéd-misztert és Lázics Zsikát, a belügyminiszterium segéd-miniszterét.

— Spanyolnáthával fertőzött hajó kikötése ellen késekkel védekeztek. Newyorkból jelentik: Apatinból (Samoá) jelentik, hogy a lakosság késekkel felfegy-verkezve megszállotta a kikötőt és még akarta »akadályozni« egy »Ujzöldöndő« hajó kikötését, mert a hajón több újas náthalázban megbetegedett. A rend-őrség oszlatta szét a tüntetőket.

A tavasz és az egészség. A tavasz első megnyilatkozásai gyakran annyira elbűvölnek bennünket, hogy minden elővigyázatosságról megfeledkezünk; levetjük a melegebb ruhát és helyette könnyű ruhát veszünk fel. Ez a hirtelen ruhaváltoztatás igen gyakran súlyos meghűlést vonz maga után, amely nagyon könnyen veszélyes megbetegedésé fajulhat. Éppen ezért ajánlatos, hogy a meghűlés első és legkisebb megnyilat-kozásánál azonnal megfelelő szerrel védekezzünk a könnyelműségünk okozta baj ellen. Ilyen megbízható szer a »Bayer« Kresival, ez a kellemes ízű szirup, amely gyorsan megszabadít bennünket a meghűléstől és minden más kellemetlenségtől, amely a meghűléssel szor-kott járni.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelenti: A napok óta tartó hűvös időjárásban hamarosan nem várható változás. Továbbra is az északi, északkeleti, bár gyenge légáramlás marad az uralkodó, nagyon lassu felmelegedéssel. Az időprognózis: változatlan felhős és főleg éjjel hűvös idő várható helyenként éjjeli fagygal.

— Házótozás. Noviszadról jelentik: Noviszadon meghalt özvegy Offenbacher Dávidné. A köztisztelőben álló orlászonyt szerdán temették el nagy részvét mel-lett. Az elhunytban, dr. Offenbacher Dávid ügyvéd az özcsanyját, dr. Schosberger Sándor orvos anyósát gyászolja.

Gyomor és hasbántalmak, izgekonyaság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképes-ség megszűnhetnek azáltal, hogy a beteg naponkint reggel éhgyomorrra megiszik egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Orvostanárok dicsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a Ferenc József víz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 39

— Szóztövezezer varjut löttek a Bácskában. Szom-borból jelentik: A Vajdaság egész területén, de főképen Bácskában erősen elszaporodtak a varjak. A tar-tomány ezért elrendelte, hogy indítsanak pusztító hadjáratot a varjak ellen, amelyeknek darabjéért tíz dinárt fizet a tartomány. A leszámlolást most tartot-ták meg és kítűnt, hogy néhány hónap alatt szóztö-vezezer varjut pusztítottak el Bácskában. A löltt varjakért 117.553 dinárt fizetett ki a tartomány.

OLCSÓ WALLACE

8 napig érvényes előfizetési kedvezmény a Bácsmegyei Napló olvasóinak Edgar Wallace 15 új regényére

- A rémbíró
- A megtorlás
- Kató és a tizek
- A versenyparipa
- A hatalom könyve
- A bíró vétké
- A kék kéz
- Bones ur Londonban
- A titokzatos ház
- A gyémántfolyam
- A tollas kígyó
- A 13-as szoba
- A boszuálló
- A pénzhamisító
- A három tölgý títka

Teljes csonkítatlan fordítás-ban, diszes könyvtári kiállítá-sban, dusan aranyozott, kék-szinü vászonkötésben kötetenként

bekötve **24** — dinár.

A kötetek terjedelme 240—320 oldal
Havonként 2 kötet jelenik meg!

Későbbben ugyanez a kiadás csak jóval magasabb áron kerül forgalomba

— Kivágandó és olvashatóan kitérve 8 napon belül beküldendő —

Bácsmegyei Napló kiadóhivatala
Subotica

Ezennel megrendelem a 15 kötetes olcsó Wallace-sorozatot vászonkötésben
Kötetenként 24 dinárért. Havonként 2 kötetet veszek át 48 dinárért. Az első kötet május 1-én jelenik meg.
1. A köteteket személyesen veszem át.
2. Köteteket postán kérem. A 48 dinár és portó-költséget tessék utánvételezni. (A nem kívánt törlendő.)

..... olvasható aláírás
..... pontos cím
..... foglalkozás

RÁDIÓ

Johann Strauss-estét rendez a ljubljani rádió

A csütörtöki műsor kiemelkedő eseményei

A vétel kedden sem volt kifogástalan, mégis néhány állomást kitűnően lehetett fogni. Zavartalan volt a bécsi leadás és Bécs hallgatóinak ezuttal is ritka élvezet lehetett részük. A bécsi filharmonikus társaság közreműködésével Strauss Richard-estét rendezték, amelyen a zenekart maga Strauss Richard dirigálta. Elsőrangú volt a kottowitzi vétel is, a programon Verdi »Alarcos bál« című operája szerepelt és úgy a közvetítés, mint az előadás tökéletes volt. Nagyon jó előadásban kaptuk Bresslauból Kálmán Imre operettjét, a »Marica grófnő«-t, azonkívül a budapesti stúdió kitűnő előadásban hozta ki Eugen Scribe »Egy pohár víz« című vígjátékát. A kedvezőtlen légköri viszonyok miatt Stockholmot nem sikerült fogni és így azt sem lehetett megállapítani, hogy Balokovics jugoszláv hegedűművész megtartotta-e hangversenyét.

A csütörtöki programon az érdekes prózai előadások dominálnak, de azonkívül néhány operaelőadás és nívós ígéretes hangverseny is tartja a műsort.

Érdekes hangverseny hallható Ljubljánból, ahol a stúdió Johann Strauss-estét rendez a rádiózenekar közreműködésével (20.00). Figyelemre méltó a budapesti filharmonikusok Brahms-estje is, amelyet a Vi-

adából közvetíti a leadó. A zenekart Gabrilovics Oszip vezényli (20.00). Prága is a filharmonikusok hangversenyét közvetíti, a műsoron a legkiválóbb zeneszerzők művei szerepelnek. A közvetítést átveszi Zagreb is (19.30). Bécsből az ott vendégszerelő Ada Sari olasz koloratúrénekesnő hangversenye hallható. A műsor nagyjából a legismertebb operákból való operaelőadásból áll (20.00).

Operaelőadást nyújt Bresslau, ahonnan Albert Lortzing népszerű operája, a »Cár és ács« hallható (20.00). Frankfurt Weber »Büvös vadász«-t közvetíti (21.45). Hamburg Mozart »Figaró házassága« című operáját tűzte csütörtöki műsorára (18.55). Milánó is operaelőadást nyújt, műsoron Verdi egyik dalműve szerepel (20.30). Az egyetlen operet előadás Nápolyból hallható (21.02).

Érdekes prózai előadást nyújt Dawentry, ahonnan Shakespeare »VIII. Henrik« és »Antonius és Cleopatra« című drámáiból hallhatók részletek (22.15). Bern Shaw »Vissza Mathuzsalemhez« című darabját közvetíti (20.20).

Bograd zenés előadást nyújt (22.25), előtte pedig Sztoadinovics Szereten Boszandics Tomáról, a jugoszláv művészet egyik kimagasló alakjáról tart előadást (22.00).

SPORT

Beleszlin játszik jobbhátvédet Románia ellen

Összeállították a jugoszláv válogatott csapatot

Zagrebból jelentik: A Jugoszláv Labdarúgó Szövetsége kedd este tartott tanácsülésén dr. Pandakovics szövetségi kapitány javaslatára a következő válogatott csapatot jelölték ki a május 10-ikén Bukarestben előtérre kerülő Jugoszlávia-Románia mérkőzésre:

Mihelcsics
Ivkovics Beleszlin
Arzenijevics Premierl Gyogyevics
Marjanovics Hítrec Perska Cindrics Giller

Tartalékok: Jokics, Gmajnicski, Marjanovics.

A válogatott csapatban ezuttal ismét Beleszlin, a SzAND kiváló becke játszik jobbhátvédet, míg a csapat többi tagja közül 3-3 a zagrebi Gradjanskiból és a Beogradski SK-ból kerül ki, míg a Jugoszlávia, HASK, Concordia és a mitrovicai Gradjanski egy-egy játékosal vannak képviselve a válogatásban.

A jugoszláv válogatott csapat Bukarestből egyes-nen Párisba utazik, ahol május 19-ikén a francia válogatottal mérkőzik. Ezen a mérkőzésen mindazok résztvesznek, akiknek játéka a bukaresti meccsen kielégíti a szövetségi kapitányt.

HORGOS

Martonosi diákifjúság—Horgosi Szrpszka Omladina 3:0 (1:0), Bíró: Nedeljkov. A martonosiak könnyen győztek. A gólokat Csongradac II. (2) és Grubánov lötték. A martonosiak közül Csongradac II., Rónai és Beljin kapus tűntek ki, míg a horgosiak közül Lazarevics és Milanov voltak jók. A bíró sok hendszet elnézett.

Vrbászon játszó a VSC—Szombori Szoko mérkőzést, Novivrbászról jelentik: Vasárnap esedékes a Vrbászi SC bajnoki mérkőzése a Szombori Szokoval. A mérkőzés eredetileg Szomborba van kisorsolva, de a VSC és a Szoko között megegyezés jött létre, melynek értelmében a mérkőzést Vrbászon tartják meg. A Dulecsz vasárnap Csantaviren játsza le esedékes bajnoki mérkőzését és a mérkőzést előreláthatólag biztosan fogja nyerni.

A Vrbászi SC közgyűlése. Novivrbászról jelentik: A Vrbászi SC szombat este tartotta meg évi rendes közgyűlését, a jelentések meghallgatása után az évközben kivált vezetőségi tagok helyére választották új vezetőket. II. elnök Schmidt Frigyes, pénztáros Mannweier József, intéző Kohl Károly, szertáros Wagner György lett. A választmányba Seidl Gyula nyomdatulajdonost választották be.

BELISTYE

BSK (Belistye)—Croatia (Oszijek) 3:1 (2:0). Az oszjeki csapat elbizakodottan ment a küzdelemben és ez megboszlalta magát. Az eredmény teljesen reális. A legjobb játékosok Antunovics, Tepert, St'hovics és Hanzlics voltak. Klein Jakab (Oszijek) bíró kitűnően vezette a mérkőzést.

DOLNJI MIHOLJAC

Makkabi (Oszijek)—Szloga (Dolnji Miholjac) 5:2 (3:2). Az oszjeki Makkabi bemutatkozása Miholjácson sikerrel járt. A csapat nagy lelkesedéssel küzdött és teljesen megérdemelte a győzelmet. A Makkabi komoly jelöltje lett az oszjeki II. osztályu bajnokságnak. A

gólokat Brod (4) és Majer lötték, Bittel Simon (Oszijek) kitűnően vezette a mérkőzést.

CSFJIN

Sport (Csépin)—Makkabi IB (Oszijek) 5:1 (1:1).

Braun kisasszony holland uszónő, aki legutóbb 1:21,2 perc idővel új világrekordot állított fel a százméteres hátuszásban

Junius 2-ikán kezdődnek az országos bajnokság mérkőzések, Zagrebból jelentik: A JNS keddi tanácsülésén elhatározták, hogy az országos bajnokság mérkőzések Junius 2-ikán kezdődnek. Szubotica bajnokcsapata a SzAND ezen a napon a beogradi Jugoszláviával mérkőzik Szubotican.

BÁCSPETROVOSZELO

Szoko—Szentel Radneski 0:0, Barátság mérkőzés, bíró Szabó Sándor. A mérkőzést nagy számban jászották le.

FILM

Két új film

A »Cirkuszhercegnő« a Lifkában — A »Hullámvasut« a Városi Mozi-ban

A film legnépszerűbb operett-bonviványa, Harry Liedtke végre ismét hálás szerephez jutott Kötöny Imre operettjének, a Cirkuszhercegnő-nek filmváltozatában, amelyet csütörtökön mutat be a Lifka-mozi. A rendező nagyon mozgalmal, eleven filmet csinált az operettből és a szcenáriumon sehol sem érezni fölöslegesen a film színpadi eredetét, miután a kép mindvégig teljesen filmszerű. Az átélőgáz tehát nagyon jól sikerült és a filmoperett sikerének egyéb kellékei: a szép kiállítás, látványos jelenetek és elegáns toillettek egész jegyvertára is felvonul a siker érdekében.

Az orosz nagyhercegnő és a tiszt uniformist ideig-óráig a cirkuszi műlovar jelmezével felcsodáló herceg szerelmi történetét sok ötlettel és jókedvvel dolgozza fel a film, amely hővelkedik olyan epizód-figurákban és jelenetekben, amelyek sok derével szövik át a szentimentális szerelmi történetet. Mindig mozgalmal színpadi és cirkusz-jelenetek, szép nők, uniformisok, estélyi toillettek, szóval mindaz felvonul a filmbe, ami a szórakoztatásnak nélkülözhetetlen kelléke az operettben.

A főszerepet Harry Liedtke játssza, mint mindig most is mosolygva, elegáns és közvetlenül. A címszereplő: Hilde Rosch új csillag és az ilyen primadonna-szerepre szépsége és hódító megjelenése predestinálja. A szubrettszerepben egy nagyon formás és bájos fiatal színésznőt látunk, a többi szerepek pedig a kitűnő Verebes Ernő, Hans Junkermann, Picha, Kemper és a német filmoperett-gárda más kitűnőségeinek a kezében vannak. A Cirkuszhercegnő sikerét csak még növelni fogják azok az ének- és táncbetétek, amelyeket Piukovics Mancsi és Köhalmi Fál adnak elő izlésesen és bosszorkányos ügyességgel.

A varieté-filmek sorában előkelő helyet foglal el a Városi Mozi csütörtöktől kezdve színterelő új filmje, a Hullámvasut. A »Rutschbahn« volt az első beszélőfilmek egyike és ha hozzánk néma formájában kerül is, nem érezzük sehol a dialógusok hiányát. Ez a regényből átdolgozott cirkuszfilm Richard Eichberg kitűnő rendezésében a mindvégig izgalmasan érdekes cselekményt szépen és mozgalmal dolgozza fel.

Egy fiatal lányról van szó a filmbe, aki mostohaapját védekezés közben megöli és azután elbujdosva egy halott fiatal lány neve alatt él tovább. A halott lány fivére rájön a csalásra, de nem jelenti fel a lányt, hanem ellenkezőleg foglalkozáshoz segíti. Egy cirkuszhoz kerülnek, ahol híres artistákat nevel belőlük egy ismert clown, aki beleszeret a lányba. Csakhogy a fiú is szerelmes a nővérenek hanzudott artistanőbe és ez az a drámai mag, amelyből azután az izgalmas bonyodalmak származnak.

A kitűnően rendezett, izgalmas filmnek van néhány nagyszerűen megcsinált része, így például a szédítően vakmerő akrobatamutatóny felvétele az utolsó jelenetekben és sok szép londoni uccai felvételt is látunk a képen. A főszerepet a rokonszenves, dallás Louis Lerch és a rövid idő alatt a legelső filmszínészek sorába emelkedett Heinrich George játssza, nagyszerű ábrázolóerővel. A női főszerepben egy új színésznő: Fee Malten tűnik fel, egy kisebb szerepben Erna Morenát látjuk, viszont és egy artistát Szöke Szakáll alakít igen közvetlenül és ötletesen. A műsort, amelynek bizonyosan megérdemelt sikere lesz, egy burleszk és egy film-hiradó egészíti ki.

(I. f.)

SZINHÁZ

A belacrkvai Radneski operettstje. Belacrkváról jelentik: A belacrkvai Radneski sportegyesület műkedvelői nagy sikerrel előadták a »Rajnai szerelem és bor« című operettet. A női szerepekben Oberding Käthe, Schmidt Liza, Rissshauer Mária és Schmidt Mária tűntek ki, míg a férfiszerepekben Kriebel Ádám, Gyuróka Adolf, Gyuróka Sándor, Gáspár András, Gáspár J. és Dukert Ferenc arattak sikert.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

„A király szavai tetté váltak“

A kereskedők országos szövetségének közgyűlése

Zagrebból jelentik: Vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését Zagrebban a kereskedők országos szövetsége. A közgyűlés kimagasló eseménye a szövetség elnökének, Grünwald Ernest nagykereskedőnek érdekes elnöki megnyitói beszéde volt, amelyben a kereskedővilág és az ország egész közgazdasága nevében

hítvallást tett a király által január 6-ikán inaugurált új rezsim mellett

és áttekintő módon vázolta a kereskedővilág kívánságait, amelyek teljesítésétől az ország gazdasági viszonyainak megjavulását várja.

Az utolsó közgyűlésünk óta eltelt időt — mondotta Grünwald — két teljesen különböző periódusra kell osztanunk, mert időközben állami életünkben olyan fordulat következett be, amely teljesen új alapokra fektette az ország életét és ennek folytán az ország gazdaságát is. Míg utolsó közgyűlésünkön még optimisták voltunk, abban a reményben, hogy az akkori rossz helyzet nem hosszabbodhat már, az események bebizonyították, hogy

a végleges gyógyulás előtt még el kellett jönniük a legfeszültebb napoknak.

A pártzenvedélyek nyílt gyűléstéte fajultak.

— A pártgyűlölet áterjedt a gazdasági körökre is, úgy hogy

az egyik országrész fogyasztói bojkottálták a másik országrész termékeit.

Voltak kereskedők, akik akár drágábban, de szívesebben vásárolták árut a külföldön, mint a másik országrészben. A kereskedelmi érintkezés magában az országban teljesen elhidegült, mert a kereskedők tudva, hogy valamelyik politikai párt ellenőrzése alatt állnak, vigyáztak, hogy ezekben a zavaros időkben ne tegyenek olyant, amit akkor büniül róttak fel nekik. De még egy és ugyanazon vidék gazdasági köreiben is villongások támadtak, mert voltak olyan elvakult kereskedők is, akik azt vallották, hogy a gazdasági érdekeket fel kell áldozni a politikai pártok érdekeinek.

— Amint azonban minden nagy feszültséget enyhülés vált fel, itt is nemskóra bekövetkezett a fordulat, amely új életzakot jelentett az államnak. Mindenki érezte, hogy ez így nem lehet tovább. Öféségének a királynak pedig január 6-ikán kelt kiáltványából mindenki új irányt adott az ország életének. A király szavai: **»keresniük kell új módszereket, új utakat kell egyengetniük«** régőhajtott orvosság volt közgazdaságunk fájló sebeire.

A király szavai tetté váltak

az új kormány megalakulásánál is, amelybe elsőrangú szakemberek kerültek be az egész országból, úgy hogy mindenki meg lehetett győződve, hogy a rend és munka új korszaka nyílt meg. A jelenlegi kormány mentes minden politikai befolyástól és tekintettel, úgy hogy minden miniszternek módjában van nyugodtan megvalósítani programját. Ma minden jó iniciativa érvényre juthat és éppen ezért hivatottak a gazdasági szervezetek, hogy konstruktív munkásságukkal alkalmat adjanak a mérvadó tényezőknél a jó ideák megvalósítására.

— Eddigi összes panaszainkat, kéréseinket meghallgatták ugyan, de egyet sem teljesítettek. Ezért kötelességemnek tartom, hogy most az új rezsim alatti első közgyűlésünkön, mindnyájunk nevében újból felsoroljam mindazt, amire a kereskedővilágnak égetően szüksége van.

— Már hosszú idő óta

az egész gazdasági világ várja a forgalmi adó kérdésének megoldását,

mert a jelenlegi forgalmi adó nagy nehézséget képez a kereskedelmi forgalomban. Erről a témáról már sokat tanácskoztunk és a legjobb volna, hogy az összes eddig elhangzott javaslatot beértesítsenünk egy szakértőbizottságnak, amely a pénzügyminisztérium vezetése mellett a végleges megoldást meghozza ebben a kérdésben.

Régi kívánságunk új ipartörvény meghozatala is,

hogy ebben a tekintetben is a többi haladó államok mellé állhassunk. Nagyon fontos a kötelező tagságu szakszervezetek megalakítása is, mert ez előmozdítaná nemcsak a szakkérdések egyöntetű megoldását, hanem nagyban növelné a szolidaritás érzését is az egyes foglalkozási ágakban.

Ideje volna már az üzletek zárórája végleges rendezésének is

és itt az alkalmazottak jogos követeléseinek tekintetvétele mellett, számolni kell az egyes foglalkozási ágak speciális viszonyaival és a fogyasztó közönség érdekeivel. A jelenlegi rendeletek éppen a legnagyobb üzleti forgalom idején zárják be a boltokat némely szakmában.

A fogyasztási szövetkezetek még mindig nagy károkat okoznak a kereskedőknek,

mert ezek különböző adó- és szállítási kezvezményben részesülnek az állam részéről és árujukat nemtagoknak is eladják.

— Ezeket a speciális kereskedelmi problémákon kívül sok általános gazdasági jellegű kérdés is vár megoldásra. **A legfontosabb talán az, hogy**

külkereskedelmi politikánknak szilárd programot kell adni és ezzel kapcsolatban végleges revízió alá kell vonni vámpolitikánkat is.

Nekünk piacot kell keresnünk mezőgazdasági terményeink részére, de ugyanakkor tisztában kell lennünk, melyik hazai ipart kell védenünk és mennyiben. Egy állandó irányelv ebben a tekintetben rendkívül fontos a magániniciatíva nézve, amely csak akkor érhet el eredményeket, ha tudja, hogy az általános gazdaságpolitikai irányelvek hosszú éveken keresztül ugyanazok lesznek.

— Vasuti forgalmunk, az ország gazdasági életének

alapja, olyan állapotban van, hogy itt is sürgős orvoslásra van szükség. A gazdasági körökből érkező panaszok olyan komolyak, hogy azoknak sürgős orvoslása elől nem szabad elzárkózni. Nem kisebb figyelmet érdemel a hajózás, különösen pedig a folyamhajózás. A mi véleményünk minden esetre az, hogy

a folyamhajózást privát kezokbe kell adni, a vasutakat pedig legalább is kommercializálni kell.

— Ami a Nemzeti Bank hitelpolitikáját illeti, azt is alaposan meg kell reformálni és pedig úgy, hogy **az összes országrészt egyenlő mértékben, gazdasági erejük arányában jussanak hitelekhez.**

Vonatkozik ez úgy a rendes, mint a szezonhitelekre.

— A bíróságok megreformálása is nagy érdeke a kereskedővilágnak, mert

a gyors és modern bírálkodás alapja minden állam jogbiztonságának.

Csak a teljes jogbiztonság biztosítja a kereskedőknek normális hitelviszonyokat a külföldön. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy az ország kereskedelmének fontos része külkereskedelem!

— Végül annak a reményemnek akarok kifejezést adni, hogy a régőhajtott és sokat ígért

gazdasági parlament,

a legfelsőbb gazdasági tanács megalakulása már nem várat soká magára. Még soha sem volt a gazdasági köröknek olyan alkalmuk megvalósítani céljaikat, mint éppen most.

Grünwald beszédét a király életetésével fejezte be és kijelentette, hogy az uralkodó energiája garancia arra, hogy az ország minden polgára szebb jövőnek néz elébe.

Az új adótörvény végrehajtási utasítása

Fordította: Szabó Mihály Sztaribecsej
Jegyzetek a 83-ik szakaszhoz

(Folytatás)

Ebben a szakaszban azok a jövedelmek vannak felsorolva, amelyek az adó kivétési alap kimunkálásokkor a mérlegszerinti nyereségből levonatnak, amennyiben azok a számadásokban bevételként vannak föltüntetve. Ilyenek:

1. **az részvények kibocsátásánál a névértéken felül befolyt összegek,** mert ezek csupán a vállalatba fektetett tőke növekedésére vonatkoznak, a vállalat folyó ügyleteivel azonban ~~személyes~~ kapcsolatban nincsenek;

2. **mivel az előző üzleti évből eredő összes nyereség már meg van adóztatva, emiatt az előző üzleti évből származó nyereség utózat nem számítható az adóköteles jövedelemhez,** hanem a következő évi mérleg szerinti mutatkozó össznyereségből levonandó;

3. **hogy valamely más adónem alá tartozó, de a vállalati adózást is érintő egy és ugyanazon jövedelem kétszeres adózása elkerülhető legyen,** elrendeli a törvény, hogy azoknak a vagyontárgyaknak jövedelmei, amelyek más adónem alá tartoznak, vagy azok (mint pl. új épületek), melyek ideiglenes adókedvezményben részesülnek (a 37. szakasz II. része alapján) a mérlegszerinti tiszta nyereségből levonassanak azon összegek erejéig, amelyek az illető adónem szerint az adókövetés alapjául szolgálnak. Ilyenekül tekintendők a ház- és földjövdelem és ugyanígy a hazai részvénytársaságoktól élvezett osztalékok is.

Magától értődik, hogy ezeknek a jövedelmeknek levonásából következik, hogy ezek után a jövedelmek után fizetett adók nem számíthatók bele a vállalat rezie költségeibe, mert ezáltal a vállalat jövedelme kétszeresen lenne aszszva. Ha pl. egy cukorgyárnak 6.800 dinár kataszteri tiszta jövedelmet feltüntető, répatermelésre használt ingatlana van, de ennek jövedelme a mérleg szerint 60.000 dinár, úgy a mérleg szerinti össznyereségből csupán 6.800 dinár vonható le. Ha pedig e föld után fizetett adó az önkormányzati pótdadókkal együtt 900 dinár és ez a vállalat kiadásaiiban szerepel, akkor ezt az összeget a mérleg szerinti nyereséghez hozzá kell adni.

A föld és házbirtok jövedelme a vállalati tiszta nyereségből levonandó tekintet nélkül arra, vajjon a

részvénytársaság a föld és házbirtokot a saját részben jövedelmeztesíti-e vagy pedig bérbeadja őket. A földbirtoknál a kataszteri tiszta jövedelem csak levonás alá. Az épületeknél, tekintet nélkül arra, hogy azok a részvénytársaság szükségleteire szolgálnak-e, vagy egészben vagy részben bérbe vannak adva, azok az összegek vonandók le, amelyeket az adóhatóság (illetve adókövető bizottság) a házbirtok kivételi alaphelyen állapított meg.

Ha az ingatlanok csak az év bizonyos részében voltak a vállalat tulajdonában, akkor a levonás csak a birtoklási idő arányában eszközölhető.

A föld- és házbirtok jövedelmén kívül a mérleg szerinti nyereségből levonatnak a hazai részvénytársaságoktól élvezett osztalékok is, tekintet nélkül arra, hogy azok a társaságok a vállalat adó alól föl vannak mentve vagy pedig adókötelesek. A külföldi társaságoktól élvezett osztalékok, még ha az illető társaságoknak a királyság területén bejegyzett képviselősekük vagy ingatlan vagyonuk van is, a nyereségből nem vonhatók le, kivéve, ha beigazolást nyer, hogy ezekre a jövedelmekre a külföldön már megfelelő adót kellett fizetni.

Járadékadó a vállalatok csak a kamatok és járadékok kifizetése alkalmával, mint az állam inkasszánsai fizetnek (a törvény 71. szakasza). Ilyen esetekben a beszedett adók, ha a beszedés a hitelezők által történik, átmeneti jelleggel bírnak és a tiszta nyereségre nincsenek befolyással. Ellenben, ha a vállalatok ezt az adót nem a hitelezőiktől vonják le, hanem a kamatok és járadékok kifizetése, vagy elszámolása alkalmával a saját jövedelmek terhére számolják el, akkor a befizetett adók nem tekinthetők a vállalat rezi kiadásaiaként és így az adókövetési alaphoz hozzászámítandók.

4. A járadék-adó alól mentes kamatok: a postatakarékpénztárnál és a 76. szakaszban felsorolt, a vállalat adó fizetése alól mentes összes szövetkezeteknél (63. szakasz 4. pont) elhelyezett betétek kamatai, továbbá az állami és más olyan kölcsönök kamatai, amelyek a föntálló speciális törvények alapján a járadék-adó alól mentesek (63. szakasz 6. pont).

A mult év végén enyhült a gazdasági válság, de az idén újra rosszabbodott a helyzet Sok vállalat bukását jósolja a becskerekai kamara jelentése

Becskeréről jelentik: *Sztanoffovics Sándor*, a becskerekai kereskedelmi és iparkamara titkára jelentést készített a kamara negyedévi működéséről. A jelentést a legutóbbi plenáris ülés egyhangúlag elfogadta. A kamara jelentés szerint 1928-ban a Bánát területén 1957 iparengedélyt adtak ki (1927-ben 2133-at) és töröltek 1435 iparengedélyt (1927-ben 958).

Az 1928. év végén Bánát területén volt 12.379 iparos, 5734 kereskedő, 288 gyárvállalat, 49 pénzintézet és 15 biztosító társaság, összesen tehát 18.465 iparengedéllyel működő üzem.

— Főlétséges hangsúlyozni — mondja a jelentés — hogy igen kevés kivétellel az egész ipar és kereskedelem súlyos válságban szenved, a gyáriparról pedig csak azt mondhatjuk, hogy az összes gyárüzemek alig egyötöde van normális üzemben, kétötöde, egyharmad, vagy legjobb esetben félüzemmel dolgozik, a másik kétötöde pedig teljesen szűntel.

— 1928-ban a bánátban 24 csődeset volt (1927-ben 46). Ezek közül 15 kereskedői, 2 ipari, 3 bank, 1 gyári, egy vendéglős és 2 földműves csődeset volt. Míg 1927-ben 38 kereskedő ment csődbe, addig 1928-ban csak 15, tehát több mint 50 százalékkal csökkent a kereskedelmi pörök száma, mindamellett nem lehet azt mondani, hogy a gazdasági válságot megszüntük. 1928. év végén úgy látszott, mintha a válság kissé engedett volna erejéből, de most a folyó és főleg a hátralevő adók behajtása alkalmával úgy látszik, hogy jelentékeny számú vállalat bukik meg, mert a legjobb akarat mellett is majdnem lehetetlen megfizetni az állami adókat, mikor a kereskedők, iparosok és gyárosok képtelenek forgalmukat megőrizni, amíg a fogyasztók legszélesebb rétege, a mezőgazdák helyzete nem javul.

— Az 1929. év első negyedében a kamara eredményes működést fejtett ki a tarifabizottságban, a menetrendkonferencián, a zagrebi üzletzárási konferencián, a Romániával való közlekedés rendezése terén, az utlevélkérdésben, a barcelonai kiállításon való részvétel tekint-

etében, a borkiviteli konferencián, a becskerekai munkásbiztosító igazgatóság felváltása irányában stb., stb. A kamara ezidő alatt is számos fontos közzgazdasági kérdésben tett előterjesztést a kormánynak, amelyek közül a legfontosabbak a következők:

— Memorandumot küldött a kamara a kormánynak, hogy a becskerekai főispáni hivatali kirendeltség maradjon meg mindaddig, míg a tartományi beosztás véglegesen nem rendeződik. Előterjesztést tett a kamara a naptáregységsítés érdekében. Beterjesztette véleményét a kamara a Lengyelországgal, Bulgáriával és Törökországgal köendő kereskedelmi szerződésre vonatkozólag. Kérte a kamara a kormánytól, hogy az állatvetésre szánt gabona behozatala vámmentes legyen. Indítványt tett a vagonok számának szaporítására. Memorandumot küldött a kormánynak, hogy tegyék lehetővé a nagyobb belöldi horogvasztazt és a külföldre való borkivitel emelését. Külön adófelsőzámlási bizottság létesítését kérte a kamara Beeskerekre és Pancsovára. Előterjesztést tett a vrsaci, belacikvai és novibecsi postán az ünnepi és éjleli szolgálat bevezetésére. Javaslatot tett a statisztikai szolgálat szervezésére, a jasadomcsi vármihával létesítésre a Romániával való forgalom megkönnyítése érdekében, a Magyarországgal és Romániával való határszéli közlekedésnél az átmeneti vízum bevezetésére stb.

— Május hó végén az ország összes kamarái konferenciát tartanak Noviszadon. Ezen a konferencián szóba kerül az a kérdés is, hogy a legközelebbi konferenciát Beeskerekben, vagy Dubrovnikban tartás-e meg, mert csak ennek a két kamarának a székhelyén nem tartottak még ilyen országos kamarai konferenciát. A kamara azon lesz, hogy a jövő évi konferenciát Beeskerekben tartásuk meg, ami annál inkább sikerrel bíztát, mert a dubrovnikai kamara kiküldöttje több ízben kérte, hogy őket hagyják legutóliára, mivel anyagilag ők a leggyöngyöbbek.

mindég csak drága lehet és miután nagy tömegben kell ezt szétosztani, tehát még a legjobban menő üzletre nézve is terhes. A reklámcikk ezzel szemben mindenkor a legolcsóbb és a leghatásosabb propagandaszóköz, amelynek nem az a célja, hogy a vevőt az üzletbe csalja, hanem hogy a vevőt emlékeztesse az üzletre, illetve a bevásárlási forrásra. Emellett a reklámcikk mindenkor alkalmaszkodik az illető üzlet működési teréhez és mindenkor közszükségleti cikk.

Nyitva maradt még a kérdés, hogy a különféle propaganda eszközökre mennyi irányítható elő. Ezt a kérdést nehéz volna még csak hozzávetőleg is követni, mégis nagy általánosságban százezer alapján a következő elosztás jön számításba statisztikusok évtizedes megállapítása szerint:

1. Elsőrendű öndülő propaganda eszközökre 65%;
2. ezeket támogató propaganda eszközökre 10%;
3. reprezentatív célokat szolgáló propaganda eszközökre 5%;
4. előre nem látható reklámcélokra 10%;

Az a kereskedő, aki ilve tervezetek alapján dolgozza ki a reklámtervezetet és emellett mindenkor figyelemmel van arra, hogy mikor vásárlóképes a vevője, a konkurrenciát mikor és milyen propagandáknál, vagy a reklámcélokra kiadott összeg mindég csak gyümölcsöző tökebefektetés lesz és arányban fog állni az illető üzlet hasznát hajtó forgalmával.

Miután azonban a gyáros, kereskedő, vagy iparos legtöbb esetben csak egyoldalúan bírálja meg ezt a kérdést, elmaradhatatlan feltétel az, hogy reklámbudgetiének összeállításánál, vagy a propagandacélokat szolgáló eszközök megválogatásánál megfelelő reklámszakemberek véleményét kikérje és pedig mindenkor olyan szakembereket, akik hosszúves tapasztalataikat külföldi tanulmányutjaik eredményeit, különösképp statisztikák és tanulmányok leszárt eredményeit a kereskedő, gyáros és iparos szolgálataiba állítják és ezzel nemcsak őt támogatják, hanem kereskedelmüket és iparukat is mindannyiunk érdekében előre viszik.

Hazánkban sajnós nehéz munka az, amely így reánk haramlik, mert meg kell küzdenünk elsősorban a kereskedőink konzervatívizmusával, másodsorban azonban éppen a reklám-szakmában nagy számban szereplő olyan egyéneknek nem szakszerű munkájával, akik ezt a szakmát többnyire csak ügynöki ténykedésként és átmeneti kereseti forrásként kezelik. Hiszen és reméltem, hogy kereskedelmi faktoraink éppoly, mint az érdekeltek előbb-utóbb rá fognak jönni arra, hogy a mi mindenkor készséggel felajánlott szolgálataink mindenkor csak értéket és idő és összekent megtakarítást jelentenek számukra.

Schmolka S.

A reklám szerepe az üzleti tevékenységben Minél nagyobb a forgalom, annál nagyobb reklámra van szükség

A *Bácsmegeyi Napló* március 31-iki számában Komor Mihály tollából megjelent cikkkel kapcsolatosan sok szó esett az utóbbi időben mindazoknak a komolyabb kereskedőknek körében, ahol megfordultam az úgynevezett »nagy reklámról«, az intenzív propagandáról, mint a jó üzletmenet egyik fő feltételéről.

A *Bácsmegeyi Napló* cikke nagyon helyesen mutatott rá arra a jelenségre, hogy a mi kereskedőink túlnyomó része még mindég nagy idegenkedéssel kezeli ezt a kérdést és merem állítani, hogy ennek fő oka az, hogy a reklámot, illetve a reklám szükségességét, vagy helyességét az erre fordítandó összeg az érdekeltek mint feleslegest, vagy a legjobb esetben is csak mint többletköltséget tekintik.

A hiba éppen itt keresendő és keresendő abban is, hogy aki a propagandát csinálja, vagy ahogy nálunk mondani szokás, reklámot csinál, vagy rosszul csinálja, vagy pedig egyoldalúan, tehát megint csak rosszul. A hiba nem is mindig a propagandát csináló cégben keresendő, hanem igen gyakran a rossz tanácsadóknak, a tapasztalatlanokéban, mert a legtöbb esetben nem tartja szem előtt azt, hogy mikor és hogyan csináljon propagandát. Tény az, hogy mennél nagyobb tömeget tud a kereskedő a maga vagy áruja részére, mint vevőt megszerezni, annál előcsöbben, vagy annival kevesebb haszonnal kell, hogy az áru tulajdonos. Vonatkozik pedig ez a kiskereskedőre és ugye, mint a nagykereskedőre. A gyáros — sajnós — nálunk még mindig azon az állásponton van, hogy gondoskodjék a kereskedő arról, hogy az általa gyártott áru tulajdonos. Kivételt e tekintetben csak az a néhány szanpangyár és a cipőgyárak gyár képez, amelyek elég helyesen és elég érzékkel kezelik ezt az ügyet. A külföldi gyárosokat és kereskedőket meg sem említem, mert hiszen tudvalevő, hogy mindenkor az áldoz nálunk legtöbb reklámra. Gyárosainknak ez a szűkebb-tiltsége eredményezte azt, hogy nem tudnak gyártmányuk részére nagy vevőtömeget megszerezni, így nem is tudnak tömegprodukciónál elérni és ennek következményeként a külföldi gyárakkal versenyt tartani.

Sok, sőt talán nagyon sok olyan gyárunk van, amely árujának minőségénél fogva versenyezhetne a külföldi áruval és mégis alul marad, mert nem tudja a tömegprodukciónál hiányzóan fogva áruját meggyőzőleg sem oly árértékű elbájtítani, mint amennyire a külföldi vámmal terhelt áru nálunk piacra kerül.

Ez jelentéktelen példa, amelyet itt idézek, élénk bizonyítéka a fentieknek. A közelmutban egyik általam eladott reklámtervezetvhoz szükséges falkatrést (amely a külföldről behozott tárgy értékének alig 10%-át fedte) megpróbáltam belöldön elkészíttetni és kitént, hogy annak lesvártása itt többbe kerül, mint Németországban az egész tárgy. Pedig ez esetben fáról van szó, amelyet talán, ha nem tulozok, nvers anyagként mi szállítunk.

A *Bácsmegeyi Napló* cikkiróia többek között rámutatott arra, hogy nálunk »túl a reklám« az elavult 50 év előtti ipartörvény alapján. E tekintetben azonban nem osztom nézetét, mert amire céloz, az való-

színűleg egy szubotívai cég legutóbb megkísérelt sorolási tevezetere vonatkozik, amelyet a hatóság később betiltott. Ez az intézkedés talán elavult törvényen alapszik, azonban például Dániában már 10 éve áll fenn, más országokban pedig, ahol ez a jelenség felütötte fejt, azonnal megtették a lépéseket ellene és így Németország is mint egy másfél évvel ezelőtt iktatta ezt a tilalmat a törvények sorába. Annakidején még mielőtt ez a törvény létrejött, a kereskedők egyesülete plakátok után fejtett ki propagandát az ilyen sorolások ellen és többek között a legsikerültebb plakát volt az, amely egy ezézőgöt ábrázol, amelynek nyilvános vevők buinak be és alatta ez a szöveg volt olvasható:

»Der Ware kauft mit Gaben,
Der giecht der Szechbedürftigen Maus
Den was er glaubt um sonst zu haben
Das hat er schon bezahlt voran.«

A plakát vezérszava pedig ez volt: »Hausfrauen kauft keine Ware mit Geschenkbeklagaben.«

Kétszegtelenül megállapították azt, hogy a propagandának ez a módja rossz, mert nem szolgálhatja a kereskedő részére azt a jellegét, amelyet bármely más propagandaszóköz szolgál, t. i. állandó vevőt nem szerez és csak konjunkturás üzletek céljait szolgálta. A propagandának megvannak a maga egészséges és évek hosszú során kipróbált eszközei.

Rá akarok itt mutatni egy híres reklám pszheogus dr. E. Lisinsky néhány sarkalatos pontjára, amelyvel egyhuzson szolgálatot tesztek mindazoknak, akik ezt a kérdést komolyan fogják fel:

A reklámpropaganda szükségességét elsősorban is az illető üzem, vagy cég működési terétől, másodsorban pedig a gazdasági viszonyvoktól, valamint a konjunkturától is, mindezekben felül pedig az üzleti forgalomtól és pedig egy a tényleges, mint az előre látható forgalomtól függ.

Mennél nagyobb a forgalom, annál nagyobb lehet és kell hogy legyen az illető üzlet propagandája is. Teoretikus alapon könnyen állapítható meg, hogy — anélkül, hogy ezáltal valamelyik áru konkurrenciáképességét befolyásolná — a forgalom fokozásával a reklámcélokat szolgáló összeg is szükesszive fokozható. Előrtünk ahhoz a kérdéshez, hogy megállapíthassuk, hogy mindenkinek annyit szabad reklámcélokra kiadnia, amennyit a forgalom után százalékos arányban természetlően megállapít. Vagyis ugye, ahogy a kereskedő adóra, tartólékra stb. bizonyos százalékot kalkulál, ugye kell, hogy kalkulálja a reklám célokra szánt összeget is és akkor soha sem fogja túlerheln a budgetét, még kevésbbé fogja megbánni azt, amit reklámcélokra kiadott.

A tulajdonképeni intenzív propagandához, mint legfőbb tényező a következő két tétel számít:

- a) Az eladó személyzet, utazó stb.
 - b) plakátok, újsághirdetések, katalogus és reklámcikkek. (Soha sem azonban reklám ajándéktárgyak.)
- Ez utóbbira azért helyezem a súlyt, mert az ajándéktárgy — amely ajándékot kell, hogy reprezentáljon,

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotívai Lloyd közleményei
Rovatvezető Dr. Pavlovics Milos titkár

Forgalmi zavarok a vojvodinai fa- és gabonaszállítás körül

A noviszadi Kereskedelmi és Iparkamara beadványt intézett a közlekedési minisztériumhoz, amelyben ismételt felhívja a minisztérium figyelmét arra, hogy a vajdasági terménykereskedők még mindig nem kapták meg idejében azokat a kocsikát, amelyeket a passzív vidékek gabonacéllatása céljából rendelnek.

Amíg a spliti és sibeniki relációban Ogulinon át be volt szüntetve a közlekedés, úgy látszott, mintha csupán a boszniai vonaleken lennének forgalmi zavarok a boszanszki—bródi átrakás nehézségei és a keskenynyomtávu kocsihiánya folytán. Azonban az Ogulinon át Dalmáciába irányuló forgalom korlátlan megnyitására nyilvánvaló lett, hogy a vojvodinai vasuti állomások sem rendelkeznek elegendő számú rendes nyomtávu kocsiával, mert ha ilyen kocsiakat rendeltek, azokat sem kapták meg az illetők. Másrészlől meg a tél enyhülésével és az idő lebbrafordulásával sem mutatkozott megfelelő lényeges javulás, a Bródon át irányuló forgalomban.

A vojvodinai terménykereskedők és malmok a vagonhiány és a közlekedés lassúsága folytán még mindig ninesenek abban a helyzetben, hogy idejében szállíthatnák a passzív vidékek részére szánt árut. Így aztán előfordul, hogy egyes dalmáciai cégek, a forgalmi akadályok következtében nem bírva szükségüeteiket a Vajvodinában fedezni, kénytelenek Olaszországban amerikai buzát rendelni. Egy régi noviszadi gabonacég a minap levelet kapott egy ugyancsak régi dalmáciai cégtől, amelyben ez értesíti a noviszadi céget, hogy többé nem köthet üzletet a Vajvodinában a drágaság, de főként a szállítás lassúsága miatt, mert például a Velenceben vásárelt amerikai buza két nap alatt leszállításra kerül.

Amint hogy nehézségek vannak a Vajvodinából Dalmáciába való gabonaszállításnál, ugyanugy bajok vannak a Boszniából a Vajvodinába való fa- és szén-szállítás körül is. Noviszadi gazdasági körökből származó információk szerint a boszniai szénbányák tömve vannak elszállításra váró készáruval. Egyes fakitermelő vállalatoknál nagymennyiségű fakészletek mennek tönkre, mert elszállításukra nincs lehetőség. Horvátországban és Szlavóniában ugyanaz a helyzet.

A tavaszi kampány előtt, amikor megindul a fokozottabb fa- és szén-szállítás, különösen pedig a téglagyárak, vízlecsapolási társulatok, malmok stb. részére

szánt apró szénfajták szállítása, Boszniából alig szállítottak tüzelőanyagot és ez az állapot máig sem javult meg lényegesen. Ennek folytán aztán intenzívebb a magyarországi szén behozatala, amelynek szállítása gyorsan és biztosan történik. A folyamahajózás megnyitásával pedig még nagyobb a lehetősége a külföldi szén behozatalának.

Hogy a gyors gabonaszállítást a Vojvodinából Boszniába, Hercegovinába és Dalmáciába, valamint a gyors fa- és szénzállítást Boszniából a Vojvodinába biztosítani lehessen, okvetlenül szükséges, hogy ugy az itteni terménykereskedőknek, mint a boszniai fakitermelő vállalatoknak mindig haladéktalanul rendelkezésükre bocsássák a rendelt kocsikat.

*

Nemzetközi kirakatrendező kongresszus. Ez évi szeptember hó hetedikétől kilencedikéig tartják meg Bécsben a II. nemzetközi kirakatrendező kongresszust Kereskedelmi üzletek kirakatainak bemutatásával egybekötve. A nagygyűlés célja a kirakatrendező művészet fejlesztése, amely a detail-kereskedelemben a legfontosabb reklámeszköz.

Gáz- és vízkilálítás. A német gáz- és vízkilálítás ez év április hó tizenkilencedikétől július hó huszonegyedikéig tartják meg Berlinben.

A szaloniki IV. nemzetközi kiállítás. A szaloniki IV. nemzetközi kiállítást ez év szeptember hó tizenötödiktől szeptember hó harmincadikáig fogják megtartani.

Tagjaink figyelmébe! Jirkovsky ur, csehszlovák állampolgár, aki már évek hosszú sora óta a távol keleten kereskedelemmel foglalkozik, a beogradi csehszlovák követség útján felhívja a jugoszláviai érdekeltek figyelmét, akik hajlandók volnának komlót és cigarettadohányt exportálni, hogy ezeket a cikkeket a távol keleten jól el lehet helyezni. Jirkovsky ur a pekingi csehszlovák követségre hivatkozik mint referenciára. Kérjük az érdeklődőket, hogy esetleges ajánlataikkal forduljanak a következő címre: F. Jirkovsky, Charbin (Manjourie), Torgovaja, 23.

Finck—Jones—Libby Inc. cég. 6. Harrison St. Newyork City habót és tört diót óhajtaná importálni Jugoszláviából. A cég tagja az Amerikai Aszaltgyümölcs Kereskedők Egyesületének (Merchants Associated of United States Dried Fruit). Bővebb felvilágosításért a newyorki jugoszláv főkonzulhoz lehet fordulni.

Spanyol gyümölcstermek és exportőrök nagygyűlése. Ez évi szeptember hó 10-ikétől 25-ikéig tartják meg Barcelonában a spanyol gyümölcstermelők és exportőrök nagygyűlését. Felhívjuk gyümölcsexportőrjeinket, hogy használják fel ezt az alkalmat a spanyol gyümölcspiac viszonyainak megismerésére és vegyenek részt ezen a kongresszuson.

Új szilíciumgyár Franciaországban. V. Vanson francia cég értesíti a jugoszláv kereskedelmi köröket, hogy befejezte legmodernebbül felszerelt szilícium-gyáranak építését. Közeli felvilágosításokat a belügyminisztérium (Konsularno-Trgovinsko Odeljenje) ad.

Állami szállításokra jogosító bizonylatok. Az állami szállításokon való részvételre — mint már közöltük — a kereskedelmi minisztérium szigorúan meghatározott formájú és tartalmu bizonylatokat írt elő. Nyomatékosan felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy ha az előírásoknak pontosan megfelelő bizonylatot nem tudnak felmutatni, nem vehetnek részt az állami szállításokon. Tartásuk tehát magukat szigorúan a kiadott előírásokhoz. A bizonylatokat csak az illetékes kereskedelmi és iparkamara van jogosítva kiadni.

BELFÖLD

A Jugoszlávészka Udrzsena Banka osztalékának kifizetése. A Jugoszlávészka Udrzsena Banka d. d. Zagreb szubotici fiókja április 22-ikén kezdte kifizetni az 1928. évre szóló osztalékot és pedig részvényenként 20 dinárt. Megkezdte továbbá a Hipotekarna Banka ideiglenes részvényeinek a Jugoszlávészka Udrzsena Banka részvényeire való beváltását is.

A bőskei tartomány versenytárgyalást hirdet útépítési anyagok szállítására. Szombiból jelentik: A bőskei tartomány építészeti hivata április 27-ikére versenytárgyalást írt ki a tartományi utak hengereléséhez szükséges 3482 köbméter kötőanyag szállítására. Az előírt összeg 878,506 dinár. Május 2-ikára a tartományi utak karbantartásához szükséges 4506 köbméter kavics szállítására tüzet ki versenytárgyalást. Az előírt összeg egymillió 303.136 dinár.

Újból elárverezték a becskerekéi Ercegán és Somogyi-féle csemegekereskedéseket. Becskerekéről jelentik: Annak idején nagy feltűnést keltett Becskereken Ercegán Tosa és Somogyi János csemegekereskedők egyszerre bekövetkezett váratlan bukása. A két üzletet akkor hírtelen, a hitelezők tudta nélkül, teljes árukészlettel együtt 30.000 dinárért adták el, amiért a hitelezők büntető feljelentést is tettek a kereskedők ellen. Az árverést utóbb a bíróság megsemmisítette és a két üzletet lezárták, akkorra azonban a vevők már nagymennyiségű árut elvittek. Dr. Mijaiev Luka ügyvéd csodátmegegnok most az Erce-

gán-féle üzletet a megmaradt árukészlettel együtt újból eladta Grujin Zsárkó speditőrnek, aki először is árverező vevő volt. Grujin, aki első ízben 20.000 dinárért vette meg az üzletet, most a kevesebb árukészlet ellenére 83.000 dinárt fizetett vételár címén. Somogyi

András üzletét annak idején Oszvald János vette meg 10.000 dinárért. Oszvald most ajánlatot tett dr. Mijaievnek, hogy az üzletet hajlandó 70.000 dinárért megvenni, de Mijaiev dr. az összeget nem találja megfelelőnek.

Nyolc dinár osztalékot fizet részvényenként a szubotici Általános Hitelbank

A bank egy évi működésének számadatai

Az Általános Hitelbank r. t. Szubotica, igazgató-sága e hó 17-ikén tartotta mérlegmegállapító ülését és hozta nyilvánosságra az elmúlt üzletévi évrre vonatkozó számadásait. Ez a vezető pénzügyi, amely fiókjaival, affiliált intézeteivel nem csak a Vajdaságnak, de országunknak is egyre jelentősebb faktorává nőtte ki magát, az óvatos, előrelátó és határozott üzletvezetéssel az elmúlt évben, a hosszantartó és talán még állandóan súlyosbódó rossz gazdasági viszonyok ellenére, újból jelentős eredményt mutat fel, amely az 1927. évi eredményt közel 100%-kal haladja meg. Az intézet a közönség széles rétegében teljes és megérdemelt bizalomnak örvend, aminek legjobb bizonyítéka a reá bizott idegen tőkénél évről-évre való emelkedése, amelynek 1928 év végén már több mint 86 millió dinárt tettek ki. E körülmény és a külföldi patronizáló intézetek támogatása folytán az elmúlt évben is, amikor az általános érezhető tőkelhiány a pénzügyi intézetek általában nem csak újabb kihelyezések beszüntetésére, hanem a már folyósított hitelek leszállítására is kényszerítette, a Hitelbanknak sikerült nemcsak korábbi kihelyezéseit teljes mértékben fenntartani, hanem újabb hitelek engedélyezésével a pénzügyi körökön és a helyi piacon jelentősen enyhíteni. Ezt bizonyítják a most közzétett mérleg számszerű adatai is, amelyekből kitűnik, hogy az intézet váltó, folyószámla és egyéb adósi keretek 100.000.000 dinárt tesznek ki az 1927 évi 62 millióval szemben, emellett azonban az 1928 december 31-iki készpénzkészlet és a pénzügyi intézetnél elhelyezett azonnali mobilizálható követelések együttesen több mint 11 millió dinárral, továbbá a feltűnően kismértékben és itt itt csak külföldi értékben igénybe-

viszleszámitolás igazolják a Hitelbank változatlan liquid voltát.

Végül említésre méltónak tartjuk és hangsúlyozzuk az igazgatóság a nyereség hovaforrására vonatkozó javaslatában azt a határozatot, hogy az elmúlt évben elért és kimutatott, kétségtelenül szép eredmény ellenére, amely az 1927. évi hozamnak majdnem kétszeresét teszi ki, az igazgatóság az 1,082.000 dináros nyereségből erre az évre osztalék címen részvényenként változatlanul 8 dinárt fizet, a tartalékalapot azonban — a foganatosítandó leírásoktól eltekintve — az alapszabályokban előírt 10%-os dotálás helyett, egy további rendkívüli dotációval 1,000.000 dinárra kívánja emelni, habár kétségtelen, hogy a bank jelentős mértékben más tartalékok felett is rendelkezik, amelyek közül a mérlegben csupán 1,500.000 dinárral felvett, kétségtelenül lényegesen nagyobb értékű intézeti palotájára óhajtunk rámutatni.

A Hitelbank állandó tőrhódításának, a már fent felhozott mérlegadatokon kívül, további bizonyítéka, hogy az intézet bankügyleteinek összforgalma az 1927. évi 7 milliárdról az 1928. évben körülbelül 10 milliárd dinárra emelkedett, amely összegben azonban az intézet áruosztályainak igen jelentős forgalma nincs felvéve, miután ezek tevékenysége bizományi jellegű.

A fenti számadatok, valamint a mérleg és igazgatósági jelentés egyéb adatai is teljesen igazolják gazdasági életünknek az intézetbe helyezett bizalmát és azokból arra következtethetünk, hogy a Hitelbank rövidesen úgy a Vajdaságban, valamint országunkban azt a pozíciót fogja elfoglalni, amely őt a előtudatos és elővigyázatos munkássága és tekintélyes külföldi támogatói révén méltán megilleti.

A privilegizált agrárbank feladatai

Váltóra vagy ingatlanra adhat kölcsönt a bank

Beogradból jelentik: A Bácsmegeyi Napló jelentette már, hogy Őfelsége Alekszandar király aláírta a Privilegizált agrár bankról szóló törvényt. A bank már a legközelebb megkezdte működését. A törvény a bank működését a következőkben írja elő:

A törvény 11. paragrafusa kimondja, hogy a bank hiteleket fog nyújtani mezőgazdákknak, vagy pedig kizárólag mezőgazdasággal foglalkozó szövetkezeteknek.

A rövidelejárati hitelek mezőgazdasági organizációk kötelezvényeire szabad adni. A banknak csak olyan váltókat szabad leszámitolnia, amelyeknek értéke nem hosszabb egy esztendőnél. A váltókon mindig két aláírásnak kell szerepelnie, az egyik aláírónak feltétlenül valamilyen mezőgazdasági organizációnak kell lennie. Nincsen szükség váltókezesekre azokban az esetekben és nem kell a váltót mezőgazdasági organizációnak szavatolnia, ha az adós az adósság fejében ingatlan bekebelezést nyújt, vagy pedig fedezetül a kölcsönt érték-papírokkal garantálja.

Az agrárbanknak jogában áll, bármilyen váltót konvertálni, amely magánosoknak vagy pedig magán bankok birtokában van.

Hosszlejárati kölcsönöket csak ingatlanokra adhat a bank, de csak abban az esetben, ha a kölcsönt földvásárlásra fordítják, vagy pedig a pénzből adósságokat konvertálnak vagy mezőgazdasági épületeket emelnek, vagy mellőrzési munkákat hajtanak végre.

A bank elfogadhat beleteket is, kibocsáthat zálogleveleket és az igazgatóság feladata, hogy elrendelje, hogy a bank mikor és miképpen rendelkezik a bank működésére vonatkozólag, de természetesen minden újabb intézeti funkcióiról egy szabályzatot kell kidolgozni, amelyet a jóváhagyás céljából be kell mutatni a földmivélségi miniszternek.

Az igazgatóságnak tizenöt tagja lesz. Az elnököt a király ukázzal nevezi ki, hét tagot pedig a földmivélségi miniszter javaslatára a miniszterelnök nevez ki.

Az elnöknek és az igazgatósági tagoknak Beogradban kell tartózkodniuk.

Az igazgatóság feladatai a következők: rendelkezik a hitelek nyújtása tekintetében, megállapítja a leszámitolt váltók kamatlábát, megállapítja a hitelek kamatjának a magasságát, kidolgozza a különféle bank ügyek szabályzatát, valamint megállapítja azokat a feltételeket, amelyek mellett a bankok dolgozhatnak, megállapítja, hogy mely helyeken fognak működni az egyes bankfiókok.

A felügyelő-bizottságnak hét tagja van, egyet ezek

közül a földmivélségi miniszter nevez ki, egyet pedig a pénzügyminiszter, a többi öt tagot az évi közgyűlésen választják.

Az évi közgyűlést minden évben legkésőbb április végéig kell megtartani. A közgyűlésen minden részvényesnek csak fiz szavazati után van szavazati joga. Azok a részvényesek, akiknek tiznél kevesebb szavazatuk van összeállhatnak és úgy szavazhatnak.

A bank megszűnéséről csak akkor határozhat a közgyűlés, ha azon a részvényeseknek legalább háromnegyed része résztvevett.

A közgyűlés azonban nem változtathatja meg a banknak azokat a statútumait, amelyek törvényen alapulnak. A bank vezérigazgatóját az igazgatóság választja meg.

A részvényesek csak akkor kapnak osztalékot, ha az állam és az osztályorszáját igazgatósága a befizetett tőkéjének a hat és fél százalékát már megkapta. A tiszta hasznóból tíz, de legfeljebb husz százalékot a tartalékalap dotálásra kell fordítani. A nyereség többi része azután az igazgatóság javaslata alapján a közgyűlésen, a részvényesek között felosztható. Őfelsége a bank élére egy kormánybiztost fog kinevezni.

A privilegizált agrárbanknak ugyanazok a kedvezményei vannak, mint az állami jelzálog banknak.

Az összes vitás ügyekben a beogradi bíróságok illetékesek, de a fiókok területén kötött üzletekből származó vitás esetekben az illetékes bíróságot kell megkeresni.

A bank részvényeit kaucióképpen akár az állampapírokat el lehet fogadni és a bank részvényeinek meg van a pupilláris biztosságuk. Az agrárbank részvényeit zálog elfogadhatják, a Narodna Banka, az állami jelzálogbank és a postatakarékpénztár.

A bank nem fizet sem állami, sem tartományi adót. A bank összes vagyontárgyal és bevételei mindentelje adótló és illetéktől mentesek.

Sőt bank részvényeinek kuponjai is mentesek az adókötelezettségtől. A Privilegizált agrárbank az állami jelzálogbanktól különféle alapokat veszt át kezelésre. Az ilyen alapok után a bank négy és fél százalék kamatot fog fizetni.

Legjobb hirdetési orgánium a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“

LIFKA

Csütö. töktől vasárnapig

Filmoperett! Subotícán először!

CIRKUSZHERCEGNŐ

Kálmán Imre világhírű operettje eredeti zenével

ének- és táncszámokkal

Filmszereplők:

Harry Liedke Verebes Ernő
Hilda Rosch

A Cirkuszhercegnő slágerszámaival

MY DEARLING

kis lány-trikóban

éneklük és táncolják
Piukovics Mancsi
Kőhalmi Pál

hétköznap este 7/9 órai előadáson, vasárnap minden előadáson

OMEGA

NOVISAD

Pénztári és ellenőrző
tömbök mindennemű
eladáshoz. — Belföldi
gyár a világ legtöké-
letesebb gépeivel fel-
szerelve. — Olcsóbb
mint a külföld

VÁNDOR A NAGY UTON

VIDOR IMRE REGÉNYE

Abban az időben a vasút még a romantizmus naiv korszakát élte. Ez abban is nyilvánult, hogy a menetrendet szent könyvnek tekintette, amelyet úgy kell betartani, mint ahogy a mohamedánus a Korán szabályait megtartja. Így történt, hogy Sándor pontosan érkezett Szolnokra. Margit vonata is pontosan befutott. Sándor a berobogó vonat kocsijait erősen szemügyre vette. Az egyik másodosztályú kocsí ablakánál meg is pillantotta Margitot. Költő lévén, Sándor hatásra dolgozott. Ugy tervezte, hogy észrevétel nélkül beszáll a vonatra és csak akkor lép Margit fiúkéjébe, ha már az állomáshól kilaladnak. Ézért a fedett esernyő egy oszlopa mögé bűt. Látna, kiabálás, csengetések. Le- és felszálló utasok kavargása tombolt a vonat körül. A mozdony vizet vett a darunál, Margit is leszállt, hogy újságot vásároljon. Alig pár lépésnyire állt Sándortól. És még most is meg tudta állni, hogy oda ne szorult hozzá. Biztos, hogy olyan ember, aki csak szerelmes, ezt nem tette volna. De nem érte. A falusi levegő kiérlette Margitot. Arca barnább-pirosabb, alakja feltébb-gömbölyűbb lett. Sándor képzeletében két hónap alatt Margit áttetszően finom fehér arca, aranyzóke haja, karsu alakja teljesen légi eszményléppé sápadt. Megfelelően irodalmi szerelmének. Ezt a szép, gömbölyű lányt itt maga előtt most látta először hushól és vérből való nőnek. Izzó vágy, tüzes szerelem lepté meg, hogy ezt

a gyönyörű lányt karjai közé szorítsa, csókolja, érezze. A vérszegény eszménykép elevenné lett abban a lángban, amely szívébe csapott.

Beszálláshoz csengettek. Csak először, Margit visszafordult, hogy helyére menjen. Sándor még mindig az oszlop mögött állt. Szemével csókolta Margitot, aki lassan — gondtalanul a kocsí lépesőjére lépett fel. Második csengetés. A portás hangosan kiáltotta az állomásokat. Barna félcipő volt Margit lábán és sárga harisnya. Sándor most látta először Margit harisnyáját és bokáját. (Ilyen idők is voltak.) A lépeső második fokánál a könnyű nyári szoknya meglibbent — jótékony szellő is segített — és leselkedő mohó szemek meglátták Margit lábát a térd magasságáig. A finom, vékony bokák észvesztő megvastagodása fiatal képzeletét tüzes ostromcsapásokkal körbeszólt és egészen megzavarta. Sok idő azonban már nem volt. Margit eltűnt a kocsiban. Harmadik csengetés. Rövid, izgató. Sándor is már odaszaladt, de a kocsí másik feljéről jött be.

A vonat személyzete megkezdte az indulási szertartást. Először a vonatvezető fűtött. A kaulozok erre szorultak. (Közben még egy-egy rohant a fűtőszekélyre.) Aztán folytonos fűtőlés közben lyukasztóval és keztyűvel felszerelt és magasra emelt jobb kézzel utadakták az indulás jelét. Ezt látva a vonatvezető, letette fűtőlét, elcsengette előtte oldalán lógó kurtjét. Szálláshoz emelte és a mozdonyvezető felé fordulva erőiesen dudált. Erre aztán a mozdonyvezető a mozdony sípjával fűtőlét egy eifrárt és így végre a vonat elindulhatott. Most

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 4—13

A magyar ipar bemutatója. Számos külön csoport. 25—50% utazási kedvezmény. Vízummentes határátlépés.

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:

Budapest a Vásárvárosban, V. Alkotmány-utca 3. — Szubotícán Kereskedők és gyárosok egyesülete, a Lloyd, az Általános Hitelbank, a Közgazdasági Bank, a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala, a Rádió Reklám Jugoszlávia

REGISISTEM PATENT BENCZE-vele PATENT

ESSLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDONYÓK a legjobbak

Miniat és árajánlatot díjtalanul küldünk

BENCZE ANTAL és FIA
ESSLINGENI GÖRDÜLŐ, ZSALU ÉS SZÖVÖTT FAREDONYGÁR
VEL. BEČKEREK

Értesítés

Igen tisztelt vevőinknek ezton hozzuk tudomására, hogy szubotícai és Szubotíca környékének eddigi képviselője

Haas Fülöp ur
cégünk kötelékéből kilépett

és ennekfolytán automatikusan megszűnt nevezettnek az a joga, hogy cégünk részére eladásokat eszközöljön, árut vegyen át vagy pedig számlánkra pénzt vegyen fel.

Képviselőtünk Szubotíca és környékére tovább is Szubotícán, Páje Dobanovačkog ulica 3. sz. alatt van és kérjük igen tisztelt vevőinket, hogy rendeléseikkel jelenlegi képviselőnkhez: Heisch Ede urhoz sziveskedjenek fordulni.

„Elita“ gyári lerakat
NovisadEgy próbarendelés mindenkit meggyőz,
hogy a legjobb kötésű üzleti könyv a M nrviban kapható!

Sándor is rászánta magát, hogy megkeresse Margitot. Végigment a folyosón. Az utolsó kis fiúfélke volt. Az Isten csak jó szívvvel van a szerelmesekhez. Margit egyedül volt, újságot olvasott. Sándor félretolta az ajtót. Margit felpillantott. Egy másodperc. Meredt szemmel néz. Sikoltás. Az újság földre hull. És Margit Sándor karjai között van. És a vonat már teljes menetsebességgel haladt a nyílt pályán, amikor Margit még mindig fuldokló hangon esedezik a csókzáró alatt.

— De Sándor!... Sándor!... Az istenért!... Sándor!...

Mikor aztán a csókfergetek nagynehezen elviharzott és mindakettő elég levegőhöz jutott, leültek egymás mellé. Akármint kezdett azonban Margit mondani, Sándor rögtön elfogta a kezét. Szorongatta, simogatta, csókolgatta, babusgatta. És folyton csak ezt lehetett tőle hallani: — Édes! Drága! Kicsim! Kicsim, édesem, drágám! Drágám, édesem, kicsim!

A művelt tanítónőt pedig ez a szellemesnek igazán nem mondható társalgás nemcsak kielégítően szórakoztatta, de örömet is okozott neki. A változatosság kedvéért újszászál — ez az első állomás Szolnok után — már megint csókolóztak. Ily elfoglaltság mellett természetesen alig vették észre, hogy már Pest felé közeledtek. Ekkor Margit végérvényesen a józan illendőség korlátait emelte kettőjük közé.

— Ilyet soha többé nem szabad csinálni! — mondta. — Ha valaki meglátott volna!

(Folyt. köv.)

ERIKA levegőtisztító és illatosító eszencia

1

liter 400 dinár, aparátu, 80 dinár.
1 liter vízhez néhány csepp eszencia ele-
gendő. — Mintaküldeményt ingyen küldERIKA
Subotica

NYILT-TÉR

SENAT GRADA SUBOTICE.

Broj: 4293/1929. sen.

Oglas

Savezno sa »Pravilnikom o prijaimim radioaparatura za privatnu upotrebu« član 6. i gradskim organizatornim statutom član 198. gradski Senat upozoruje sopstevnike radioaparata, da prijave gradskom Senatu svoju nameru o postavljanju radioantena, jer ukoliko radioantena neće odgovarati uvetima uređivanja grada ili opšte sigurnosti dužni će biti antenu preudediti.

Subotica, dne 20. aprila 1929. godine.
4293 GRADSKI SENAT.

Poziv

HARTMAN I CONEN IZVOZ MESA D. D. na dan 12. maja 1929. godine pre podne u 12 sati održaće svoju

redovnu godišnju glavnu skupštinu

u prostorijama društva (Preradovićeve ul. 18.) sa dole saopštenim dnevnim redom, na koju ovime pozivamo deoniciare.

Upravni Odbor.

DNEVNI RED:

1. Određivanje zapisničara i dva overovlača.
2. Podastiranje izveštaja upravnog i nadzornog odbora, bilansa i računa dobitka i gubitka za poslovnu godinu 1928., donošenje rešenje o ovima, kao i podeljivanje razrešnice.
3. Biranje članova nadzornog odbora.
4. Eventualni predlozi.

Račun bilanca 31. marta 1929.

Duguje: Račun blagajna 97.341.09; Račun nameštaja 198.496.81; Račun nepokretnine 72.418.98; Račun tekući 1.607.544.44; Račun zalihia robe 587.121.12; Račun odelenje sapuna 285.493.—; Račun gubitka 151.584.56. Ukupno: 3.000.000.— dinara.

Potražuje: Račun dionice 3.000.000.—. Ukupno: 2.000.000.— dinara.

Račun dobitka i gubitka 31. marta 1929. god.

Račun jabuke 319.—; Račun jarme 913.750.24; Račun materijala za pakovanje 782.732.45; Račun plate 157.550.—; Račun pauza 65.000.—; Račun pogona strojeva 770.348.45; Račun nadnice i tovar 1.152.171.94; Račun troškova 749.486.36; Račun odelenje sapuna 10.307.45; Račun gubitka 1927/1928. god. 55.291.50. Ukupno: 4.686.957.19 dinara.

Račun hie primitke 411.442.73; Račun svinja 51.692.55; Račun jaja i živine 4.072.237.35; Račun gubitka 1928/29. 151.584.56. Ukupno 4.686.957.19 dinara. Subotica, 31. marta 1929.

Preispitano i u redu pronadjeno:
4279 *Nalozno povrenstvo.*

Özv. Lazić Ljubomirné-féle fúszerezletet május 1-től bérlé veszem. Felhívom az esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsék be, mert a későbbi bejelentéseket nem veszem figyelembe.
Subotica, 1929. április 24.

4280 Rothauser Andor

Elhivás

Férfiem Diósi Dezső üzletét átvettem és annak akvizícióját a mai napon megkezdtem. Felhívom összes hitelezőit, hogy üzleti természetű követeléseiket 8 napon belül jelentsék be nálam, mert későbbi felszólalásokat nem veszek figyelembe. Magántermészetű követelésekért nem felelek.

Egyben felhívom az érdekeltek figyelmét, hogy az üzletben reklámon levő hirdéseket és egyéb cikkeket rendkívül kedvezményes áron bocsájtom a vevők rendelkezésére, esetleg az egész üzletet egészben átadom.

Bácskatorpola, 1929. április 23.
4250 Diósi Dezsőné sz. Brandisz Cecília

Finansijska Direkcija u Novom Sadu.

br. 40505. od 1929.

Prodaja radjevinskih objekata

Prodaju se gradjevni objekti na Drzavnom Dobru u Beodri (prije vlasništvo grofa Karaconija) kao gradjevinski materijal.

Javna usmena prodaja održati će se dana 28. (dvadesetosmog) aprila 1929. na licu mesta u Beodri. Isključna cena jeste 220.000 (dvestodvadesethiljad) dinara.

Vadium 5% od isključne cene.
Kupac je dužan u roku od 3 meseca nakon otkupne dražbe da zgrade poruši, materijal odveze i zemljište od ruševina očisti.
Kupac snaha sve takse i inie troškove u vezi sa ovom prodajom.

Finansijska Direkcija
Odelenje za Katastar i Drz. Stroj.

3585

Asztalesok és építettők figyelmébe!

Kész ajtók és ablakok azonnali leszállításra kaphatók. Megrendéseket úgy helyben és vidékre méret és rajz szerint vállalok

Mihály István asztales
Subotica, Zlatarić va 22 (A fő utóaktanya közelében)

MARIJA-GYERTYA

gyári árban csak is
RESCH JOZSEFNEI kapható

SOMBORBAN

KERJEN AJANLATOT!

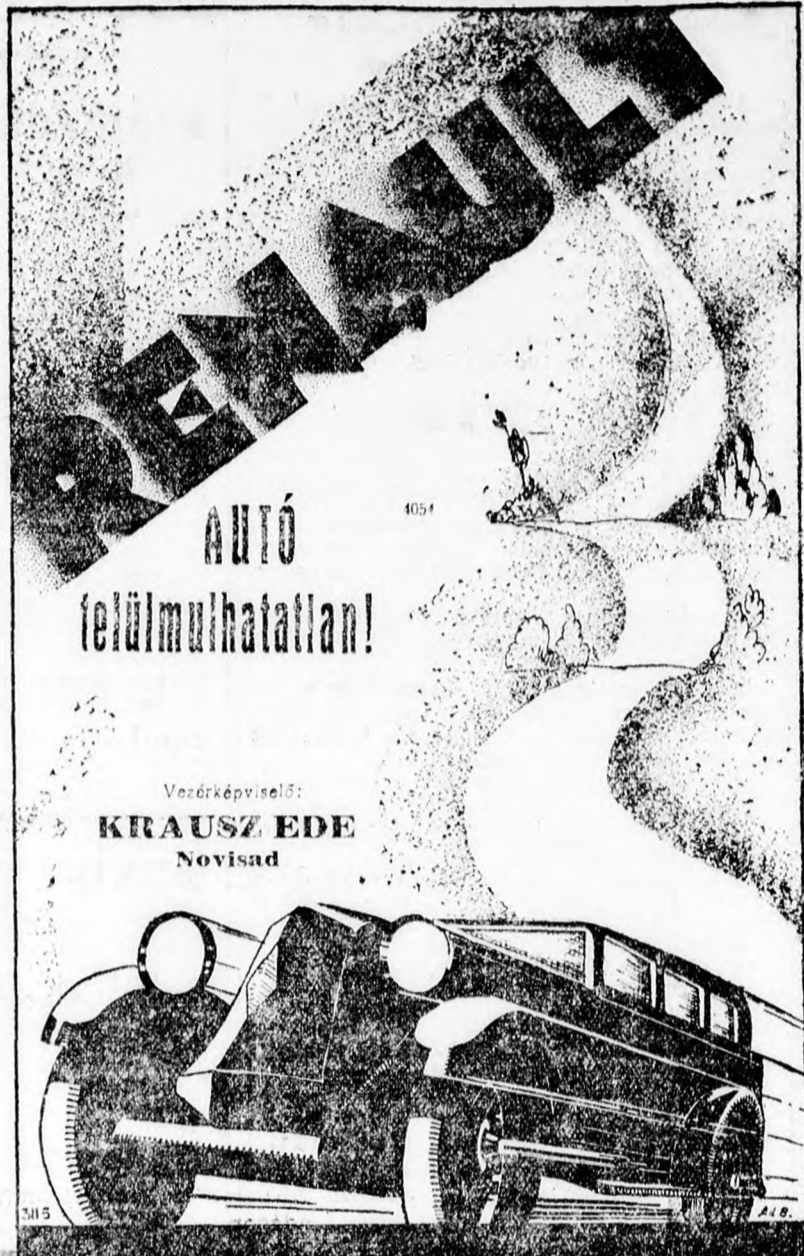
Rheuma

köszvény ischias neuralgiák feltétlenül gyógyíthatók paraffinnal!
PARAFFIN gyógy- és kozmetikai intézet
Vel. Beőkerek Hajdúk Vezekova 14.
Orvosi felügyelet! 13

Építettők figyelmébe!

Kész ajtók és ablakok azonnali leszállításra kaphatók. Megrendéseket úgy helyben és vidékre méret és rajz szerint vállalok részleteire is

Mihály István asztales
Subotica, Zlatarićeva 22 (A fő utóaktanya közelében)
Precíz gépmunkás asztales-segédlet és fizetővel társos felvezetek

Zagrebi képviselő: Nikolićeva ulica 9.
Beogradi képviselő: Aleksandrova ulica 8.
Komlózsineg árainkat mélyen leszállítottuk!
SCHIFF ABRAHÁM, NOVISAD
zsák-, zsineg- és ponyvanagykereskedő — zsák- és ponyvakölcsönző
Telefon: 2403. Telegr.: Jutesif. Fiók: BEOGRAD-SAVA. Kerjen árajánlatot!

Köszönetnyilvánítás

A „PHÖNIX“ biztosító társaság, Wien, S. H. S. igazgatóságánál Beograd, volt biztosítva megboldogult férjem, Dörner András géplakatos, Krnjaján

50.000 dinárra

Férjem halála után a „PHÖNIX“ biztosító társaság azonnal folyósította az egész biztosítási összeget, 50.000 dinárt.

A „PHÖNIX“ biztosító társaság ezen előzékenysége arra készítette, hogy ezután fejezzem ki teljes megelégedésemet és köszönetemet, s hogy mindenkinek ajánljam, ki családját, magát vagy tőkéjét biztosítani akarja, forduljon a wieni „PHÖNIX“ biztosító társaság igazgatóságához S. H. S. királyság részére, Beograd.

Beograd, 1929. április 21

özv. Dörner Andrásné
szül. Weisz Gertrude

Szuboticei Villamosvasut és Világítási R. T.

Hirdetmény

A Szuboticei Villamosvasut és Világítási R. T. igazgatósága eladásra bocsát gépeket, felszereléseket, elektrotechnikai szerelési anyagokat, ócskavasat, stb.

Eladásra kerülnek a következő nagyobb tárgyak:

1. 2 drb gőzagregát, melyek mindegyike egy álló Compound kondenzátoros gépből. L. Lang gyártmány, 10 Atm, 300 C 300 K Sn áll, 210 fordulattal percnként, a háromfázisú generátorral közvetlen kapcsolva, AEG gyártmány, 260 KVA, 2000 V, 42 periodus, gerjesztővel, 6.6 Kw 110 volt, 60 amp.

2. 2 drb gázolomotor-aggregát, amelyek mindegyike négyhengeres 43/52 HP, 560 fordulattal percnként, közvetlen egyenáramú dinomóval kapcsolva, 25 Kw, 115 volt, 560 fordulattal. »General Electric CO« N. Y. U; S. A. gyártmány.

3. 1 drb fekvő, egyhengeres Rieder tolattyús gép, kondenzátor nélkül, Schlick & Nicholson gyártmány, 35 PS, 140 fordulattal percnként, 8 atm.

4. 1 drb gőzkazán egy füstcsővel, Pek, Budapest gyártmány, 32 négyzetm. fűtőfelülettel, 8 atm.

5. 1 drb benzinaggregát, kéthengeres motor, 8 PS, 1350 percnkénti fordulattal, közvetlen egyenáramú dinomóval kapcsolva, 5 Kw, 110 volt, 1350 percnkénti fordulattal.

6. Különféle volt-, amper-, kilovattmérők és villanyórák.

7. Worthington-szivattyú, 8 köbméter teljesítményű, 120 fordulattal.

8. Egyenáramú motorok: series motor, 3 PS, 115 volt, 1150 fordulattal b.) szintmotor 11.6 PS, 550 volt, 720 fordulattal percnként.

9. Különféle egyenáramú automaták.

10. Cca 30.000 kg használt villamosvasuti sín, szisztem Phönix.

Részletes felvilágosításokkal szolgál a

Szuboticei Villamosvasut és Világítási R. T. igazgatósága.

3907.

Kovačević ügyvéd Beograd

irodáját saját házába, Molerova ul. 36 alá helyezte át.

Vállal képviselést minden bíróságnál, minisztériumnál, és hatóságnál Beogradban, eljár adóügyekben a pénzügyminiszterumban, közigazgatásügyi bíróságnál, az államtanácsnál és az adóügyi igazgatóságnál. Katonai ügyeket is vállal. — Telefon 51-48 391.

**Gazdasági
számadó tisztviselőt
keresünk**

aki ilyen minőségben már működött, horvát, német nyelvismeretekkel. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal, a fizetési igény megjelölésével, a belépési határidő és a referenciák feltüntetésével

4025

„SLAVONIJA“ jellegre a kiadóra küldendők

Malomtulajdonosok figyelmébe!

SZALLITUNK »Gebrüder Bühler A. G. Uzvil« svájci gyártmányu minden moderna malom-gépet.

VÁLLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gépek útszerelését.

KÉSZITÜNK saját műhelyünkben minden mintájú elevátort, csigákat, exhausztorokat, kőburkolatokat, fillereket, stb.

Eppler és Mihók malomszerelők

Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22 2459

Buziás gyógyfürdő

(Román Nauheim)

páratlan szénsavas rádióaktív sós-vasas forrásvizekkel

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érmezesedő szív- és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vörsegyénység, izomszűz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. — Női belegészek, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett ideghegek (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Új modern uszoda napfényes stranddal.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld

Muschor Buziási Gyógyfürdő R. T. Fürdőigazgatósága, Buziás (Bánát, Románia)

Háborueltölti minőségben és csomagolásban — a Vajdaságban viszonteladónknál is — újból-kapható

BIBER WERKE
REPRÉSENTANZ: SUBOTICA

I. Sokolska 6. Telefon 868.

Cséplési célra ajánlok

trifaili

darabos szenet

a szokásos fizetési felételek mellett

Kérjen ajánlatot

SIPOS SANDOR SUBOTICA

I. Sokolska 6. — Telefon 868. 2998

**Elsőrendű női fodrásznőt
keresünk**

Fizetés meggyezés szerint. Ajánlatok a „Publicitas“ A. D. Beograd, Kralja Milana 81 címre küldendők

**Az Általános Hitelbank r. t. Subotica
mérleg-számlája**

Aktívák

1928. december 31-én

Passívák

Aktívák			Passívák		
	Din.	p.		Din.	p.
Pénztárállomány és pénztintézeteknél elhelyezett azonnal esedékes követelések	11,029.020	07	Részvénytőke	10,000.000	—
Váltótárca	22,634.807	32	Tartalékalap	450.000	—
Ércértékek	147.565	53	Betétek	55,340.752	27
Értékpapírok	420.560	50	Hitelezők	30,974.594	31
Folyószámla és egyéb adósok	67,474.498	63	Visszleszámított váltók külföldi értékben	2,523.548	25
Ingatlanok	1,500.000	—	Átmeneti tételek	3,101.586	44
Berendezés	450.000	—	Különféle passzívák	183.876	82
			Nyereség	1,082.093	96
	103,656.452	05		103,656.452	05

Terhek

Üzleteredmény-számla 1928. december 31-én

Jüvedelmek

Terhek			Jüvedelmek		
	Din.	p.		Din.	p.
Kamatkiadások	3,051.296	83	Nyereség-áthozat az 1927. évről	36.317	01
Fizetések és költségek	1,487.705	21	Kamatjüvedelem	4,437.661	75
Adók	375.462	33	Jutalékok és egyéb nyereségek	1,378.579	57
Nyereség	1,082.093	96	Házbérjüvedelem	144.000	—
	5,996.558	33		5,996.558	33

Subotica, 1928. december 31-én

Megvizsgálta és rendben találta: A felügyelőbizottság

Az igazgatóság.

Ékszerészek figyelmébe!

Kérjen árjegyzéket

Export

Szigeti Nándor
és Fia

Valódi ezüst
evőeszközök
és **disztárgyak**

Állandóan nagy készlet
Eredeti gyári árak
Budapest, IV., Múzeum-körút 17. szám

1929. május 1-től

IV., Múzeum-körút 31. szám

a Nemzeti Múzeummal szemben

Látogasson meg minket a május 4-én
megnyitott Budapesti Nemzetközi Vásáron. — Helyszámunk: 158

Künstler Ernő

angol uri szabó, Subotica
I, Sokolska ulica 4

Elegáns szabás. - Finom
munka. - Olcsó árak -
Figyelmes kiszolgálás!!

Schweinfurter Zeleni
N° 1922 1/2 Kg.

**Komoly intelem a
hereskedő urakhoz!**

Teljesen ártalmatlan,
hogy nem engedélyezett, nem
védjegyzett, vagy hamisított
"SCHWEINFURTER ZÖLD"
"DEI" vegyének rakására és
kelléketlenségeknek tegyék
ki magukat.

Az általunk forgalomba
kerülő "Acroplan" védjegyű
"SCHWEINFURTER ZÖLD"
3152. sz. alatt van védjegyzve
és 23746/28. sz. alatt
a Földművelésügyi Miniszter
által engedélyezve.

Zöldpornál a biztos
hatás titka:

"Acroplan" márka!

KEMIKALIJA NOVISAD,
3LJUKINA ULICA 7

Mirko Steiner i Sinovi
NOVISAD, VELIKI LIMAN 3121

GŐZFÜRÉSZ
és
LÁDAGYÁR

Nagy raktár mindenfajta épületanyagokból
Nagyban. Kicsinyben.

Az elismert

BELISTYEI PARKETTA

Tel. 23-60. egyedárúsítója Postafiók 28

"LA NATIONALE"

a legnagyobb francia
biztosító társaság

Alapítva 1820. — Tartalékalap
1 milliárd frank

kartelen kívül

Ajánl biztosításokat a legujabb tarifák
és legolcsóbb díjtételek mellett. Képviselet:

Lázár László, Subotica,

General Milojevića ulica I. I. vasútállomással szemben

Telefon 6-33

A világhírű „Foeschl”-féle

gépszijak

és szijkonzerválók,
valamint varrószijak

képviselőjét átvettem

Ipari üzemeknek
nagy engedmény

MALLER BÉLA

okl. gépészmérnök

Subotica, Petrogradska 8 — Tel. 35

Sötétszínű

női kalapok

árait leszállítottam
Heiduska Mariska Subotica

Ugyeljen a címre

mert ez a hirdetés csak néhány-
szor jelenik meg

Nádor Penzió Budapest

V. Nádor uca 24. Telefon aut. 266-19

Szép tágas, világos ucai szobáinkban esz-
kádoknak és egyeseknek mérsékelt árak
mellett uri ellátást biztosítunk

Bácskai konyha, bácskai vezetés

Tulajdonosok: **Öse. dr. Koch Zoltán**
és **Törné György Erzsébet**

Burgonya

Prima Hópehely és Wolbrunn rőssaburgonyát
vagontételekben nagy mennyiségben, prompt
szállít nagyon előnyös áron

Plohn Marcell

terménykereskedő

Temesvár, Bulevard Carol 51.

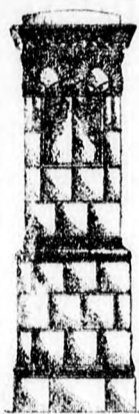
Távírat: PLOHN, Temesvár **Telefon: 1978**

Közelebbi felvilágosítással szolgál:

Frankl & Comp, Vršac

Telefon 100

(A burgonya behozatala vámmentes)

Házlebontás miatt
mintaraktáron levő
cserépkályhák,
takarék tüzhelyek,
kandallók stb.

leszállított árban, kedvező fizetési
feltételek mellett is

eladók

Szanitter Tivadar

Subotica, Pašičeva ulica

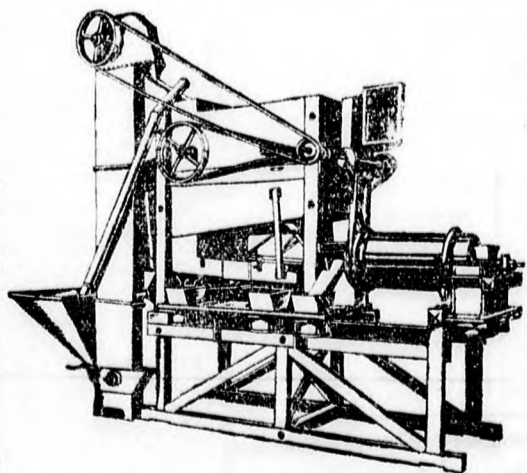
Watproof (elmegetető anyag) ebanott-tégla
és liéz, továbbá fayance falburkolati lapokból,
mettlachi cementlapokból és tündökádakból
állandó raktár

Cséplőgéptulajdonosok!

Nem kell új dobkosár, nincs kosár-
javítás, de többletjelmény és
üzemeltetési megtakarítás, ha
szab. dobkosár-betétlécünket
felszereli

Kérjen prospektust, ajánlatot!

Bárdos és Brachfeld, Novisad

Kombinált „NOVA” vetőmagtisztítógép

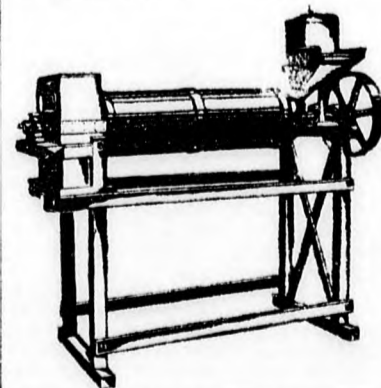
Csak a „NOVA”

vetőmagtisztítógép-

pel érhet el felülmúlhatatlan tiszta-
ságu és csiraképeségű vetőmagvat!

Használja tehát ki mások tapasztalatait és
szerezzen be magának is ilyen gépet, miután
vevőink értesítése szerint bármilyen más vető-
magtisztítógépen ilyen elsőrendű és a legnagyobb
igényeknek megfelelő eredményt nem lehet elérni.

Kérjen még ma prospektust és költségvetést!

Csávázógép
száraz csáva részére

4223

RECORD-ERDŐS R. T. NOVISAD
Temerinska 6-8.

LIFKA-MOZI

MA NAGY PREMIER!

CIRKUSZHERCEGNŐ

Kálmán Imre operettje filmen

Főszereplők:

Harry Liedke Veres Ernő
Színpadon énekel és táncol
Plukovics Mancsi Kóhalmi Pál

LEVELEZÉS

Életem! Mi van Veled? Ha lárom napon belül nem jössz, vasárnap várhatok Toronyon. 4206

Ősöm felejttem el. Várakban vizontlátása felbresztette bennem az egy év előtteket, melyek még most is álomként tűnnek fel. — Mindennél jobban — várom pénteken. Kicsi. 4282

Nem sablonok, hanem külön egyéni ízlés szerint készülnék Branchlor butornál. Subotica. Halpinc.

Égésügyi haskötők, speciális fuzók és sérvkötők gyári előállításra a legfinomabb kivitelben, mértékűn, legolcsóbban. Mider-szabón, Velikibecskerek, Aleksandrova 46. Telefon 181. 3333

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavítást és drágaköveglátást megvárhatják Blahá-nál, Subotica, Edénypiac.

FOGLALKOZÁS

Sokácsa't keresek jó bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban.

Csúszszőnyegnek, házvezetőnek tanára, vagy magáéknak utolsó elmennék. Leveleket »Szorgalmas« jelzőre a kiadóba kérek. 4295

Hattagn kitűnő kottista cigány jazzband-zenekar azonnali befelépésre ajánkozik. Cim a kiadóban. 4299

Szobaleányoknak, esetleg 2 kis gyermek mellé, emenne jobb házból való nő. — Cim a kiadóban. 4263

Vendéglőt, kisebbet, óvadékkal, hűvo-pravo-val, le-számolásra átvenne 2 hoz-zéróló nő. Cim: B. Margit, Subotica, Jugoviceva ul. 21. 4278

Műbutorasztalos, önálló rajzoló és tervező, elsősorú pandmunkás, éves bizonyítványokkal rendelkezik, megfelelő állást keres. — Szabó Elemér, Novisad, Grobjińska ul. 15. 4199

Gardáki Kinek szükséges elsőrendű gazdasági gépész cseplőre, szantásra. Javítást vállalok. H. Schr. C. Sh. traktori, cseplőt, volt H. Seb. C. Sh. szerelő. Szives megkereséseket »Szere-lős« jelzőre Schmolka hirdetőirodába Novisad kér. 4195

Jó családból való fiatal leány, háziutendőkben jártas, ügyesen kézimunkázik, házikisasszonyi vagy ehhez hasonló állást keres urilánál. Szives megkereséseket »Tanára is — P204« jelzőre Jugomosse Beograd címre kér. 4276

Felmondó szalonszabóné jutányos áron ruházkához, ajándékozik. Munkát otthonra is fogadhat. Váral. — Lovellvási házhoz megy. Gara Lazara 52. 3831

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szö 1 dinár, vasárnapon és éjszakai kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívás nélkül jelzés levélben! Kérlekülddéltekbe válasszhatóság mellékelend.

Tavaszi
női kalap-különlegességek
férfi- és gyermekkalapok
óriási választékban olcsó árakon. — Vizonteladónak nagy kedvezmény!
Braća M. Vitanović
Subotica, Sokolska ulica 4.

Kellemetlen szájszag

visszataszító. A csunya fogak eltorzítják a legszebb arcot. Mindkét szépséghibát azonnal és nyom nélkül el lehet tüntetni a pompás, üdítő Chlorodont-fogkrém gyakran már egyszerű használatával. A fogak bedörzsolés után gyönyörű elefántcsontszínen ragyognak, még a fogak belső részei is, különösen ha a tisztításhoz külön erre a célra készített, fokozatos sörtejtű Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szoruló, rothadt ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen kísérletet egy kis tubus fogkrémmel. Chlorodont-fogkefe gyermekek és hölgyek részére (puha sörtejtű), urak részére (kemény sörtejtű). Csak kék-zöld színű csomagolásban »Chlorodont« felirattal valódi. Minde-nütt kapható, Leo-Werke A. G. jugoszláviai vezérképvisellete: Tvrnice Zlatogor, Maribor, 11.

Jókarban levő söráparátus egy csappal eladó. Bővebbet Horváth-vendéglő, Subotica, Frankopanska ulica 37. 4305

Gyönyörű teli háló eladó. Megtekinthető d. n. 2-4 között. Dr. Tolnayné, Preradoviceva ul. 14. 4266

Fehér pincsi, fél éves, eladó. Cim a kiadóban. 4264

Ház üzlethelyiséggel Subotica I. Stosova ul. 11. alatt eladó. Értekezni: Timáry Ferenc, Horgos, község-háza. 4188

Eladó cséplőgarnitúra kedvező fizetési feltételek mellett. Ujjonan épült 48" MÁV-eséplő eladó. Rakk Elek, Bačka Topola. 4236

Kis családi ház a Párhuzamos uton eladó. Cim a kiadóban. 4170

Eladó egy darab felesleges-sé vált revolver-esztergápad, 1 db Reiter-féle 110 voltos, 127 amp. egyenáramú dinamó és 2 db özem-képes, jó állapotban levő 5 tonnás teherautomobil. Bővebb felvilágosítást nyújt Székely László, Ada. 4052

Zsákvarrógépet és zsákjavító gépet vennék. Mielőbbi ajánlatokat Lavoslav Lang Osijek, I. Vinkovačka ulica 19 címre kérek. 4284

Eladó Asztra 18 HP gyári szívógázmotor, vontatós cseplőre vagy malom meghajtásra alkalmas. Rózsa András, Senta, Frankopanova 19. 4275

Becskerekén szép modern sarokház, több szobával, régi fűszerüzlettel, nagy, világos pincével, forgalmas utcában, eladó. »Amerikan« kereskedelmi iroda Veliki Becskerek, Aleksandrova 27. 4278

Cseplőszekrény, 42 collos, 5 éves, esetleg Fordsonnal is eladó. Kosztolányi András, Bački Petrovac. 4298

Elevátort, 48 colosat, meg-vételre keresek. Ajánlatokat kér Márkó Zólin, Mol (Bácska). 4274

Gyenge férfiak
kérjék a szenzációs »Amor Star« ismertetőt, azonnali eredményért garancia. Mayerhof optikus, Vel Becskerek (10 dinárért prospektus és felvilágosítás.) 2643

Irógép vétel, eladás, javítás és karbantartás szak-szerűen Gémesi egyedüli írógép-specialistánál, Subotica, Paje Dobanovačkog ulica 8. 207

VÁROSI MOZI
Csütörtök-Vasárnap
a leghatalmasabb világsláger!
TOBOGAN
(RUTSCHBAHN)
Főszereplők:
Erna Morana, Fee Malten, Heinrich Georg, Luis Lerch, Szőke Szakál
KIA BÜNÖS?
Vigjáték
FILM UJSÁG

Pókség két kemencével, házzal együtt eladó. Kenyeres Frigyes, Marlonos.

Házhelyek a gázgyárnál kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Vujkovic Benóni, volt Kladek-féle cserépgyár. 4262

Pezsögűvegeket vesz minden mennyiségben 3 dinárért darabonként franko Novisad »Fruškogorac« pezsöggyár. 4200

Eladó

vasgerenda, vasuti sinek, centrifuga, centrifugál szivattyúk, spirítuszgyári felszerelési tárgyak, 4, 5, 6, 8 collos csövek, gőz- és vízváltócsapok, kazánlemezek, járó- és szíjkerékek, transzmissziók és mindennemű kovacsolni való vas.

Veszek minden mennyiségben ócska kovacsolt és öntött vasat, esontot, rongyot, új szövethulladékokat a legmagasabb napi árban. Donáth Lipót, Subotica, VII. Cara Lazara ul. 29. 3654

Házhelynek 1 és fél kapa szőlő eladó. Bővebbet Körösinél, Trumbiceva 7.

16 HP. félstabil kondenzatoros és 45 HP. félstabil Kompond gőzgép, továbbá 70 m² felületű spirál fűtő-tető eladó. Cim Vujkovic fatelep, Subotica. 4186

160 dinár

10.000 kg I. osztályú Duna-homok, 120 dinár II. osztályú Bogojevón vagónba rakva. Szállítás azonnal. Johann Merkl, Senta.

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban kész férfi, női, fiú és gyermekruhát Suboticán? Földes Samu ruhaárúházában, Rudics ucca gyümölcs piac. Férfi-öltöny 525, divatraglán 675, női felöltő 425, gyermekruhák 225, Trénes coat 725, munkásruhák 140 dinártól. Tessék meggyőződni vételkényeszer nélkül, ügyeljen a cégre. 2751

Metorokékpár, angol gyártmány, 350 cm. kitűnő állapotban, eladó. Üzenben bármikor megtekinthető Vadoz Károlynál, Bačka Topolán. 3717

Jégszekrényt ne vegyen addig, míg Ujvári Ferenc asztalosnál, Temerin meg nem nézi. Prospektus ingyen. 3661

Palicson 4 szobás családi-ház portmentés helyen két és fél kapa telekkel eladó. Cim a kiadóban. 3936

6 HP Umrath fiatal cséplőszekrény eladó. Zsoldos Ferenc, Stara Kanjiža, Kralja Petra ul. 55. 4071

Drótkerítések legjobb minőségben Kovácsnál, Subotica, Lifka-mozi épület.

Fiat autó 509. négy üléses, csukott eladó. Bővebbet Novisadon. Sibinjanin Janka (Hunyadi) ucca 38.

Mészárszék, jóforgalmu, visszavonulás miatt eladó vagy bérebeadó. Fa Mihály Velika Kikinda. 4142

KÜLÖNFÉLE

Lakás belfőren, uccai 2 szoba előszobával garson lakásnak, irodának vagy orvos rendelőnek azonnal kiadó. L. Vilsonova 6. 4297

Kisebb gyermeket teljes időtátra felveszek. Cim: Skolus Viatora ul. 15. 4269

Elveszett egy kerékpár. — Megtaláló jutalom ellenében adja le Nojcsék fűszerüzletében. 4298

Üzlethelyiség azonnalra kiadó. Steiner Kálmán, Manoiloviceva ul. 3.

Ha állatait, szárnyasait vérszótól és betegségektől meg akarja óvni, adjon nekik 2-szer hetenként Nutrin. Kapható szaküzletekben. Postai szétküldés Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 375

Uccai parkettás lakás 2 szoba, előszoba és összes mellékhelyiségekkel majus elsejére kiadó. 13. Novembra ulica 10. 3942

Novisadon, Jevrejszka ul. 4. sz. alatt étterem és sör-csarnokban friss villásreggeli, jó házi koszt, szolid árad. Abonoma jutányosan. Tisztelettel Marx Gyula (Gyula bácsi) vendéglős. 4193

Mucsy-telepen 1 szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel kiadó. Érdeklődni lehet Dr. Miladinovic ügyvéd irodájában. 4192

Halló!!! Hol vasaltatód gallérodat, hogy olyan fehér és fényes? Plukovic gézmosójában, Subotica, Vilsonova ul. 16. Ugyanott vegytisztító felvételük. 4156

Palic-fürdőn, földmivesszkolai villanyos megállónál modern új villa 6 szoba, vízvezetékkel, fűdőszobával, 20 évi adómentességgel eladó, esetleg május elsejétől két lakosztálynak is kiadó. Bem igazgató, földmivesszkola. 4010

Saroküzlethelyiség 4 szobás, mellékhelyiséges lakással kiadó. Azonnal elfoglalható. Bővebbet Resz, Sudarevics ucca 29. 4066

BUTOROK, hálók, ebédlők, uri szobák, szalón- és angol garnitúrák, teljes lakásberendezések
Éder Kálmán
butoráruháza
Subotica, Vilsonova ul. 40